

Täysistunto

Torstai 15.12.2016 klo 10.02—21.54

2.2. Pääluokka 26 Sisäministeriön hallinnonala

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt esitellään sisäministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 26.

Keskustelu

17.05 **Mika Niikko ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunta käsittelee mietinnössään ensin poliisitoimen toimintamenoja, jotka ovat lähes 700 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää myönteisenä, että hallitus täydensi talousarvioesitystään lisäämällä momentille 8,5 miljoonaa euroa. Lisäys mahdollistaa valiokunnan saaman selvityksen mukaan poliisimiesten määrän pysymisen lähes kuluvan vuoden tasolla, ja käytännössä kaikki poliisit työllistetään.

Valiokunta pitää keskeisenä uusien poliisien saatavuuden turvaamista tulevina vuosina. Tämän varmistamiseksi esitykseen sisältyy lisämääräraha Poliisiammattikorkeakouluun sisään otettavien opiskelijoiden määrän nostamiseksi 400 opiskelijaan. Lisäyksellä mahdollistetaan sisäisen turvallisuuden selonteon mukaisen 7 000 poliisimiehen vähimmäistason säilyttäminen.

Valiokunta viittaa sisäisen turvallisuuden selonteosta antamaansa lausuntoon ja on edelleen huolissaan siitä, että poliisimiesten määrä on jo nyt pienin koko EU:ssa asukaslukuun suhteutettuna. Poliisin määrärahakehys on lisäksi voimakkaasti laskeva vuodesta 2018 alkaen. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että hallitus tarkastelee poliisin ja myös muiden sisäisen turvallisuuden toimijoiden resursseja uudelleen keväällä valtiontalouden kehyyksiä laadittaessa. Valiokunta pitää tarpeellisenä myös täydennyspoliisijärjestelmän kehittämistä, varsinkin kun poliisien osalta vallitsee täystyöllisyys. Tärkeää on selvittää myös toiminnasta aiheutuvat kustannukset.

Erityisen tärkeänä valiokunta pitää nettipoliisitoiminnan tehostamista. Väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaan puuttumisen lisäksi nettipoliisien tulee edesauttaa myös lasten turvallista netinkäyttöä. Valiokunta lisää poliisille 500 000 euroa nettirikollisuuden torjuntaan. Määrärahasta 245 000 euroa osoitetaan lasten internetissä tapahtuvan seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn ja 255 000 euroa nettikiusaamisen ja -huijausten torjuntaan sekä niiden selvittämiseen.

Valiokunta käsittelee mietinnössään myös harmaan talouden torjuntaa ja kasvavaa kyberrikollisuutta sekä pitää tarpeellisenä, että suojelupoliisin toimintamenoja lisätään.

Rajavartiolaitokselle esitetään noin 230 miljoonan euron määräraha. Talousarvioesityksen myötä Rajavartiolaitos joutuu edelleen priorisoimaan tehtäviään. Sopeuttamistarpeen arvioidaan olevan kehyskaudella yhteensä 15 miljoonaa euroa. Sisäisen turvallisuuden selonteossa hallitus linjaa huolehtimisen itärajan perustason valvonnasta, rajanylitysliiken-

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

teen turvallisuudesta ja meripelastuksen johtamisesta. Lisäksi sotilaallisen maanpuolustuksen velvoitteet hoidetaan täysimääräisesti.

Hallituksen linjauksen mukaisesti itärajan valvontaan kohdistetaan 160 rajavartijan lisäys. Tästä 80 rajavartijaa pystytään kattamaan — Rajavartiolaitoksen omin toimenpitein nämä 80 lisätään. Tavoitteen toteuttamiseksi valiokunta pitää välttämättömänä, että hallitus osoittaa pysyvän määrärahan 80 uuden rajavartijan palkkaamiseen. Valiokunta lisää Rajavartiolaitokselle 550 000 euroa.

Hätäkeskuslaitoksen toimintamenoiksi esitetään noin 50:tä miljoonaa euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan henkilöstömäärä kyetään siirtyvän erän avulla pitämään kuluvan vuoden tasolla, 600 henkilötyövuodessa. Valiokunta painottaa, että hätäkeskustoiminnan resurssien suunnittelussa on huomioitava sen rooli kriisiorganisaationa. Valiokunta lisää Hätäkeskuslaitokselle 200 000 euroa.

Arvoisa puhemies! Vielä lopuksi: Maahanmuuttoviraston ja vastaanottokeskusten menot vähenevät selvästi kuluvaan vuoteen verrattuna, kun hakijamäärät ovat tasoittuneet noin 60—100 hakijan viikkomäärään. Talousarvioesityksessä menojen mitoituksen arviona on käytetty 10 000:ta hakijaa. Valiokunta pitää tarpeellisena, että turvapaikkahakemusten käsittelyä edelleen nopeutetaan. Käsittelyn sujuvuuden ohella on keskeistä varmistaa päätösten (Puhemies koputtaa) laadukkuus.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi vielä: Valiokunta pitää myönteisenä, että Maahanmuuttovirasto on laatinut vastaanottojärjestelmän valtakunnallisen valvontaohjelman ja tehostanut vastaanottokeskusten taloudellista ohjausta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kustannusten minimoimiseksi tavoitteena tulee olla ostettavien palveluiden mahdollisimman laaja kilpailuttaminen. (Puhemies koputtaa) Valiokunta korostaa lisäksi, että jo vastaanottokeskuksissa tulee olla saatavilla kotouttamista tukevaa materiaalia, erityisesti kielen, (Puhemies koputtaa) kulttuurin ja tapojen oppimisen osalta. Tämä alentaa kustannuksia kotouttamisprosessin myöhäisemmässä vaiheessa.

17.11 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa puhemies! Sisäministeriön hallinnonalalle ehdotetaan ensi vuoden talousarvioon määrärahoja yhteensä noin 1,52 miljardia euroa. Vuosi sitten vastaavassa tilanteessa pääluokan loppusumma oli 1,71 miljardia euroa. Tämän lisäksi budjettiin on vuoden 2016 varalle jouduttu esittämään useaan otteeseen lisää määrärahoja erityisesti turvapaikanhakijoiden vastaanoton menoihin. Turvapaikanhakijoiden määrä on sittemmin tasaantunut, mutta parhaillaan käynnissä on voimakas toimintaympäristön muutos, jossa sisäinen ja ulkoinen turvallisuus limittyvät vahvasti toisiinsa. Samaan aikaan sisäisen turvallisuuden resurssit ovat pitkällä tähtäimellä supistumassa. Tämä kehitys on ristiriidassa viranomaisten lisääntyvien ja monimutkaistuvien tehtävien sekä toimintaympäristön muutosten kanssa.

Ennen kuin käyn omasta näkökulmastani läpi muutamia poimintoja budjetin sisältämistä asioista, on syytä kiittää valiokuntaa sen esiin nostamista asioista ja lisäkohdennuksista sisäisen turvallisuuden kannalta olennaisiin toimenpiteisiin:

Valiokunta on lisännyt poliisin toimintamomentille 500 000 euroa nettirikollisuuden torjuntaan. Tästä 245 000 euroa osoitetaan lasten internetissä tapahtuvan seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn ja 255 000 euroa nettikiusaamisen ja nettihuijausten torjuntaan sekä selvittämiseen.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Valtiovarainvaliokunta pitää edelleen Rajavartiolaitoksen tilannetta huolestuttavana vallitsevasta muuttuneesta toimintaympäristöstä johtuen. Valiokunta lisää tämän vuoksi Rajavartiolaitoksen toimintamomentille 550 000 euroa.

Kolmantena lisäyksenä valtiovarainvaliokunta on lisännyt Hätäkeskuslaitoksen toimintamomentille 200 000 euroa ja painottanut hätäkeskustoiminnan merkitystä auttamisketjussa. Valiokunta toteaa mietinnössään, että Hätäkeskuslaitoksen pienenevät määrärahat tulevat asettamaan haasteita häiriöttömälle hätäkeskustoiminnalle.

Niin, tuossa äsken edustaja Niikko, puheenjohtaja, toikin esille, että poliisin toimintamenoihin ollaan saamassa nyt hieman lisää, ja todellakin esitetään yhteensä nyt 697:ää miljoonaa euroa. Viime kevään kehyspäätöksen mukaisesti poliisille kohdennetaan vuodelle 2017 yhteensä 5 miljoonan euron lisämääräraha, ja määräraha nousee vielä 10 miljoonaan euroon vuodesta 2018 lähtien.

Suojelupoliisinkin toimintamenoihin esitetään 27,4:ää miljoonaa euroa suojelupoliisin resurssien turvaamiseksi. Viime kevään kehyspäätökseen sisältyy 2 miljoonan euron tasokorotus ensi vuodesta lähtien. Erityishuomiota kiinnitetään lisäksi väkivaltaisen ekstremismin, ääriliikkeiden laittoman toiminnan ja vihapuheen ennaltaestämiseen ja tutkintaan sekä terrorismintorjunnan tehostamiseen. Talousarvioonhan sisältyy 10 miljoonan euron lisämäärärahaehdotus poliisille ja suojelupoliisille, ja tällä lisärahalla poliisi ottaa käyttöön uusia toimintamalleja vihapuheen ennaltaestämiseen ja tutkintaan. Tarkoituksena on parantaa poliisin suorituskykyä, vahvistaa nettipoliisitoimintaa, varmistaa ja vahvistaa koontumislain noudattamisen valvontaa, väkivaltaisiin ääriliikkeisiin liittyvää tutkintaa ja seuranta sekä ääriliikkeiden torjuntaan liittyvää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Tällä lisämäärärahalla, aivan niin kuin tuossa edustaja Niikko totesi, voidaan myös turvata 200 määräaikaisen poliisin töiden jatkuminen ensi vuoden puolella. Ja kun vielä Poliisiammattikorkeakouluun sisään otettavien opiskelijoiden määrääkin saadaan nyt nostettua, niin me turvaamme myöskin sitä poliisihenkilöiden tulevaisuutta määrällisestä näkökulmasta.

Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin, arvoisa puhemies, esitetään 60,7:ää miljoonaa euroa ja Joutsenon vastaanottokeskuksen säilökapasiteettia lisätään. Nämähän johtuvat tästä meidän tilanteestamme, mikä tässä on ollut. Onneksi turvapaikanhakijoiden määrä on tasaantunut vuoden 2015 huippuluvuista, ja siitä syystä nämä ovat laskevat summat, hyvä niin.

Vielä, arvoisa puhemies: Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin tulevalle vuodelle esitetään 231:tä miljoonaa euroa. Rajavartiolaitoksen toimintaan vaikuttaa merkittävimmin tilanne Venäjän ja Itämeren alueella. Tavoitteena on vahvistaa sisäistä ja ulkoista turvallisuutta itärajalla. Rajavartiolaitos perustaa muun muassa EU:n raja- ja merivartiojärjestelmän edellyttämän nopean toiminnan rajavartijareservin.

Vuoden 2017 budjettiin pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan menoihin esitetään yhteensä 73,2:tä miljoonaa euroa. Tähän sisältyy kevään kehyspäätöksestä lisätty 2 miljoonan euron tasokorotus Hätäkeskuslaitoksen toiminnan turvaamiseksi ja uuden hätäkeskustietojärjestelmän käyttöönoton varmistamiseksi.

Aivan lopuksi, puhemies, totean, että kevään kehyspäätöksen yhteydessä on välttämättöntä tarkastella vielä kertaalleen poliisin ja muiden sisäisen turvallisuuden toimijoiden resurssitasoa. Jotta valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden selonteon linjausten toteuttaminen olisi mahdollista, tulisi ensi keväänä valmisteltavassa julkisen talouden suunnitelmassa tehdä varsinaiset korjausliikkeet vuodesta 2018 eteenpäin. Me pärjäämme suhteellisen hyvin 2017, kiitos siitä, näillä lisäyksillä, mutta me tarvitsemme siellä kehyskorjauksen sit-

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

ten, ja tästä nyt jo muutama sananen tästä syystä tässä puheessa. — Mutta kiitoksia vielä kerran valiokunnalle (Puhemies koputtaa) ja koko eduskunnalle.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Sallitaanpa pieni debatti tästä, kun ministeri käytti puheenvuoron.

17.16 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että poliisin määrärahoja nyt hivenen lisätään ja pystytään tuota määrää pitämään ennallaan. Myös rajavalvontaan pitää panostaa ja hätäkeskusten viiveaikoja seurata. Ne nousivat meillä jaostokäsittelyssä esille.

Tuossa edellisellä kyselytunnilla puhuttiin Alepposta ja Syyriasta, ja on ollut kauhistuttavaa seurata, miten Syyrian diktaattori Venäjän kanssa pommittaa myös siviilejä. Sieltä tulee todennäköisesti palaamaan Suomeen myös täältä lähteneitä Daesh-, Isis-taistelijoita, ja kysyisin teiltä, arvoisa ministeri: Onko tilanne näiden palaavien terroristien kohdalta hallinnassa? Onko teillä riittävät keinot tai meidän viranomaisilla riittävät resurssit ja toimintavaltuudet seurata tilannetta ja puuttua näihin palaaviin terroristeihin?

17.17 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän ministeriä ja valiokuntaa hyvästä työstä.

Itse saan hyvin paljon postia laittomasti maassa olevien henkilöiden toimeentulotuen osalta, ja ministeri Risikko jokin aika sitten kertoi, että tästä on tulossa jossain vaiheessa ohjeistusta yhteistyössä STM:n kanssa. Olisin tiedustellut: miten tämä etenee? Olen itse Kela-valtuutettu, ja nyt kävimme eilen Kela-valtuuston kokouksessa läpi sitä, että ensi vuoden alusta toimeentulotuki siirtyy Kelan tehtäväksi. Siellä oltiin sitä mieltä, että tämä kuuluisi perustoimeentulon puolelle, joskin hieman varauksella, elikkä silloin se tulisi heidän ratkaistavakseen. Kyllä minulle jäi semmoinen tunne, että siellä ei virkailijoilla olisi välttämättä vastausta, jos joku tulisi kysymään, miten he toimivat. Nyt ei ole monta viikkoa siihen, kun heidän pitäisi alkaa päätöksiä tekemään. Onko tätä ohjeistusta tulossa?

17.18 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oli minimi, että hallitus korjasi tilanteen, joka oli tulossa, eli tilanteen, jossa 200 poliisimiestä ja -naista olisi irtisanottu väliaikaisesti. Hyvä, että tähän korjaus ja lisäys saatiin. Tätä samaa esitti myös sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä.

Kuitenkin tässä hallinto- ja turvallisuusjaoston puheenjohtajan puheenvuorossa tuli kuva, että hallitus lisää resursseja sisäisen turvallisuuden toimijoille. Arvostan, että ministeri oli omassa puheenvuorossaan realistisempi ja kertoi tämän tilanteen, jossa käytännössä budjetti menee alas samaan aikaan kun turvallisuuden lisäyksen määrärahojen tulisi kulkea toiseen suuntaan eli ylös, koska turvallisuustilanne ympärillämme ja myös maan sisällä on mennyt huonompaan suuntaan.

Kysyn ministeriltä: aiotteko betonoida hallituksen toimesta tämän nyt asettamanne 7 200 poliisimiehen ja -naisen tason? Tätä tasoa esitti sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä kevään keskusteluissa (Puhemies koputtaa) täällä salissa.

17.19 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on viime vuosina muuttunut oleellisesti. Meillä on ollut turvapaikkakriisi, nettirikollisuus eri muodoissaan, ääriliikkeet, ihmisten aggressiivinen solvaaminen ja her-

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

jaaminen. Tässä kun uuden edessä ollaan, on erittäin hyvä asia, että hallitus kykeni täydentämään talousarviota sillä tavalla, että saadaan kaikki poliisit pidettyä kylillä ja kaduilla. Lämmin kiitos siitä ministerille ja koko hallitukselle. Resursseja tarvitaan varmasti lisääkin, ja sen eteen meidän pitää kehyskaudella töitä tehdä.

Kuitenkin, puhemies, kun meillä on käsittelyssä tällä hetkellä eduskunnassa sisäisen turvallisuuden selonteko, jossa kuvataan nyt turvallisuusviranomaisten tämänhetkistä tilannetta, ja siitä seuraa sitten hallituksen sisäisen turvallisuuden strategia, jossa olisi tarkoitus antaa ihan konkreettisia keinoja siihen, miten tässä muutoksessa meidän sisäisen turvallisuuden viranomaiset järjestyvät, kysyisin ministeriltä: Olette voimakas sote-vaikuttaja. Tuleeko teistä myös voimakas situ-vaikuttaja ja teette tässä reformin?

17.21 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Suomessa on hyvin poikkeuksellinen ja edistysellinen kokonaisturvallisuuskäsitys, ja siitä vastaa omalta osaltaan erinomaisella tavalla sisäministeri Risikko. Tässä valiokunnan mietinnössä ja jaostyössä huomioimme poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin, Hätäkeskuksen ja näin poispäin, ne tekevät arvokasta työtä, ja se kokonaisuus on siinä aivan olennaista.

Nyt sellainen ilmiö on tässä tulossa, että alkoholilain kokonaisuudistus etenee ja tiedämme, että noin 70 prosenttia poliisin hälytyksistä on sidoksissa alkoholinkäyttöön. Miten ministeri arvioi alkoholilain kokonaisuudistuksen vaikuttavan poliisien määrän tarpeeseen, mikäli laki etenee siinä muodossa kuin se tällä hetkellä on kierroksella?

17.22 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On toki hyvä, että hallitus pystyi lisäämään poliisin määrärahoja, mutta tämä nyt tehty lisäyshän on nykyisten määräaikaisten vakanssien jatkamiseen vuodelle. Olisi oikeastaan tärkeä viesti näille poliisimiehille, että saisivat pysyvämmän työpaikan.

Hallitus tekee maahanmuuttopolitiikkaa kansainvälisen oikeuden rimaa hipoen. Esimerkiksi perheenyhdistämistä on vaikeutettu niin, että heikompiosaisten naisten ja lasten on vaikea päästä tänne turvaan. Aivan varmasti jokainen on huolissaan rakkaistaan, jotka ovat vaikeissa olosuhteissa. Ja toiseksi turvallisten maiden listat, joita hallitus on laatinut, ne hän kyseenalaistavat ihmisten oikeutta päästä turvaan, ja nyt on nähty, että on ollut ylilyönnejä esimerkiksi Irakin suhteen. Aikooko hallitus päivittää tai tarkastella näitä tai peräti ottaa pois käytöstä nämä turvallisten maiden listaukset?

17.23 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin tuo lausuntokierrokselle annettu alkoholilainsäädännön uudistus ja se luonnos käytännössä merkitsee poliisin arvion mukaan ja ihan tuon lakiluonnoksenkin — teidän, hallitus, oman arvionne — mukaan vuositasolla noin 10—15 miljoonan euron menolisäystä poliisimomentilla, mikä tarkoittaa 200—300 poliisin henkilötyövuosisälisäystarvetta. Oletteko te lainkaan tätä huomioineet? Täytyy sanoa, että jos verrataan vaikkapa viime vaalikauteen, niin poliisien määrä on jo käytännössä, tuo taso, laskenut ja tavoitekin on asetettu sinne vielä nykyistäkin alhaisemmalle tasolle eli sinne 7 000 poliisimiehen pintaan. Miten näillä määrillä aiotaan tulevista haasteista selvittää?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro edustajille Korhonen, Löfström ja sitten Niikko, ja sen jälkeen myönnän ministerille ensimmäisen välipuheenvuoron.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

17.24 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sisäministeri ja -ministeriö ovat joutuneet ikään kuin tapetille viime vuosina erityisen paljon, muun muassa kahdesta syystä, ensinnäkin siitä, että täällä sisäisen turvallisuuden puolella on tapahtunut rajuja ympäristön muutoksia, mutta myös johtuen siitä, että nämä sisäisen turvallisuuden toimijat ovat joutuneet tämän karun talouden sopeuttamisohjelman piiriin monella tavalla.

Rajavalvonnan resursseja valiokunnassa päätettiin lisätä 550 000 eurolla. Tämä lisäys lähti liikkeelle ennen kaikkea siitä, että valiokunta halusi säilyttää Kalajoen ja Kemin merivartiostoasemat, monesta eri syystä: Kalajoella Fennovoiman läheisyys, Kemistä tulee ja se on tämmöinen vahva elinkeinopolitiikan keskus, elinkeinotoiminnan keskus. Joko te ministeriössä ja ministerinä olette ajatelleet sitä, millä tavalla tämä lisäys nyt kohdistetaan Kalajoen ja Kemin merivartiostoasemien (Puhemies koputtaa) toimintaan?

17.25 Mats Löfström r (vastauspuheenvuoro): Värderade herr talman! Båtskatten går i morgon på remissrunda och med den kommer det ny byråkrati. Till media har tjänstemän sagt att bland annat sjöbevakningen kommer att få ansvar för att se till att den här skatten är betald.

Merivartiosto on suurten säästövaatimusten edessä, ja on ehdotettu, että neljä merivartiostoa suljetaan. Se tarkoittaa yhä vähemmän resursseja merivartioston tärkeisiin tehtäviin. Jos merivartioston on kaiken lisäksi ajeltava ympäriinsä valvoen veneveroa, tulee tämä vaatimaan resursseja, joita muuten käytettäisiin meriturvallisuuden takaamiseen. Tämä huolestuttaa minua. Sen takia ihmettelenkin, saako merivartiosto lisäresursseja, kun sen työmäärä lisääntyy uuden veneveron myötä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt tässä vaiheessa kaikista puheenvuoroa pyytäneistä ryhmistä vähintään yksi vastauspuheenvuoro on käytetty, ja myönnän nyt sitten jaoston puheenjohtajalle Niikolle puheenvuoron ja sen jälkeen ministerille.

17.26 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poliisin arvostus on hyvin korkealla Suomessa, ja olen tyytyväinen siihen, että meillä on sisäministeriö, joka pitää tärkeänä poliisin resurssien pysymisen nykyisellä tasolla. Ja kuten ministerin puheenvuorosta kävi ilmi, hän myös kehyspäättöksen yhteydessä käy tätä keskustelua, että tämä raha riittää myös vuonna 2018.

Toisin kuin täällä oppositio nyt moitti tätä poliisien määräkysymystä nykyisellään, niin se ei ole enää kiinni ministeristä, vaan se on kiinni siitä, että me saamme niitä poliiseja tulemaan tähän työhön. Kaikki poliisit ovat tällä hetkellä työllistettyjä, ja enemmänkin töitä löytyisi, jos olisi tulijoita.

Sitten edustaja Karille olisin myös sen sanonut, että suojelupoliisiinhan lisätään 2 miljoonaa euroa määrärahaa ja suojelupoliisin tarve on huomioitu. Siinä mielessä pidämme hyvin tärkeänä sitä, että kyberrikollisuuteen, kuten myös terrorismirikollisuuteen, pystytään vastaamaan ajoissa ja kaikkia niitä, jotka täällä vaarallisia henkilöitä ovat, seurataan jollain tavalla ja pyritään saamaan maasta pois, joten kyllä hallitus tekee hyvää työtä sen suhteen, että Suomi saisi pysyä rauhallisena ja (Puhemies koputtaa) turvallisena jatkossakin.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Niikko avasi vastauspuheen-vuoron edustaja Karille. — Vielä ennen ministeriä edustaja Kari.

17.28 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Oppositio on kritisoinut sitä, että me kuljemme väärään suuntaan. Turvallisuustilanne niin Suomessa kuin lähialueilla ja maailmalla laajemminkin on kulkenut huonoon suuntaan. Se on nous-
sut ikään kuin meille kaikille kansalaisille turvallisuusuhaksi.

Samaan aikaan budjetti kulkee toiseen suuntaan, budjetti kulkee pienempään kehityk-
seen. Jo vuodesta 2011 asti olen ollut hallintovaliokunnan jäsen, valiokunnan, jossa on si-
säisen turvallisuuden kaikki keskeiset toimijat — poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos, Häke ja
niin edelleen. Tuolloin, 2010—2011, eduskunta asetti tavoitteekseen 7 850 poliisimiestä ja
poliisinaista. Jos hallitus ei olisi paikannut omaa esitystään, taso olisi mennyt 6 500:aan.

Eli tämä liukumäki pitää nyt lopettaa. Sen takia tätä realismia kaipaam myös tähän kes-
kusteluun.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Risikko, 3 minuuttia.

17.29 **Sisäministeri Paula Risikko:** Arvoisa herra puhemies! Vastaan vähän niin kuin ky-
symysjärjestyksessä.

Elikä vierastaistelihoista kysyttiin, ja toden totta, Suomestahan on lähtenyt vierastaiste-
lijoita, ja heistä osa on palannut, osa ei — siellä on myös naisia. Siitä syystä on tärkeää se,
että nyt supo seuraa määrättyjäkin henkilöitä, mutta sitten tärkeää on myöskin se, että heis-
tä otetaan jonkinlainen koppi myös tähän meidän järjestelmään. Meillä on käynnisty-
nyt tällainen Reach Out, jossa yritetään — kun siinä saattaa jäädä päälle tällainen ajattelu
— saada heidät oikeille raiteille. Siihen järjestelmään me haluamme heidät saada, ja tässä
on tietysti suuri työ, että me löydämme heidät ja he ovat itse halukkaita.

Laittomasti maassa olevien määrän osaltahan me haluamme nyt, että sellaisia määriä ei
tule. Laittomasti maassa oleva on laittomasti maassa, ja me emme halua, että täällä ollaan
laittomasti maassa. Ja se on yksinkertaisesti tämän yksilön kannalta hyvä asia, koska tääl-
lä, kun ei ole papereita, jos on laittomasti maassa, voi joutua rikoskierteeseen, voi joutua ri-
kollisten hyväksikäyttämäksi, ja se ei ole hyväksi kenellekään. Siitä syystä me lähdemme
siitä, että mahdollisimman nopeasti, jos lainvoimainen päätös tulee siitä, että turvapaikkaa
ei tule, pitää sitten nimenomaan tällaisiin palautusjärjestelmiin päästä mukaan — ensisijai-
sesti tietysti vapaaehtoisesti, mutta meillä on myös pakkopalautuksia.

Ja sitten se, miten tällainen perustuslain turvaama hätäapu sitten annetaan. Siitä me
olemme nyt keskustelleet juuri hallituksessa, ministeriryhmä on kokoontunut, ja kunnille
lähtee tästä nyt ihan lähiaikoina ohjeet. Lähtökohtaisesti tilanne on se, että se hätäapu an-
netaan siellä kunnassa ja kunnalle pitää korvata siitä täysimääräisesti. Ja sitten on myöskin
tämä, että Kelaa ei pidä mielestäni tähän sekoittaa, se on minun oma kantani, että Kela ei
kuulu tähän asiaan vaan sen hätäavun pitää lähteä sieltä kunnasta. Ja mielestäni ei myös-
kään toimeentulotukea pidä maksaa laittomasti maassa oleville henkilöille, eli hätäapu
vain.

Sitten puhuttiin poliisimiesten määrästä. On todellakin niin, että jos näitä 200:aa henki-
löö, näitä määräraikaisia, ei olisi tässä saatu pidettyä, niin meillä olisi todella laskenut tämä
määrä aivan liian alhaiseksi. Nyt me saamme pidettyä käytännössä aivan kaikki miehet ja
naiset töissä, johtuen siitä, että meillä työttömänä on noin seitsemän henkilöä, elikkä ei

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

meillä ole heitä siellä reservissäkään, ja se on nyt hyvä asia. On linjattu aikoinansa, että 7 000 olisi se sellainen minimi, mutta minä sanoisin näin, että jos tätä rahaa ei olisi tullut, niin me emme olisi pystyneet pitämään sitäkään, ja siitä syystä tarvitaan se kehyskorjaus.

Täällä on kysytty siitä, mitä alkoholilaki tuo tullessaan. Se tuo tarvetta lisätä poliiseja, koska me tarvitsemme niitä sinne perheväkivalta- ja muulle rikollispuolelle. (Päivi Räsänen: Perukaa se!) Elikkä se on semmoinen juttu, että kun jotain päätetään laissa, niin seuraukset ja vaikutukset pitää sitten myöskin arvioida ja kantaa (Puhemies koputtaa) se vas-
tuu. Näin se vain menee. (Puhemies koputtaa) — Jatkan seuraavassa. — Kiitos.

17.32 Veera Ruoho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille, kun hän on ottanut hyvin vakavasti tämän sisäisen turvallisuuden takaamisen, ja näen hyvin tärkeänä linjauksena tuon, ettei Kelasta apua tai toimeentulotukea anneta — vain sitä hätä-apua annetaan näille laittomasti maassa oleskeleville.

Todellakin kehitys, jossa poliisi joutuu karsimaan valvonnasta ja muusta, paljastustyös-tä, ja priorisoimaan tehtävänsä vain näihin hälytystehtäviin, on kestävä. Poliisilla tulee olla riittävät resurssit peruspoliisitoimintaan, jossa useinkin paljastuu myös supon tarvitse-maa tietoa. Poliisilaitoksissa ympäri Suomen ollaan todettu muuttunut toimintaympäristö, ja huoli resurssien riittävyydestä tehtävien suorittamiseksi on todellinen, mikä on myös heidän oman turvallisuutensa kannalta tärkeä asia.

17.33 Elsi Katainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maahanmuuton osalta elämme ikään kuin kriisin jälkivaihetta. Emme tiedä, mikä meitä vielä tulevaisuu-dessa odottaa, mutta toistaiseksi tilanne on rauhoittunut. Paljon asioita on kuitenkin edel-leen ratkaistavana, ja nuo ratkaisut tarkoittavat aina myöskin kustannuksia. Toivon, että täällä pysytään hyvin herkkänä nyt sille asialle, miten myönteisten turvapaikkojen määrät kehittyvät ja miten myöskin kotouttaminen etenee. Tuo kotouttamisen prosessi tietysti ta-pahtuu kunnissa, ja on tavalla tai toisella pystyttävä katsomaan, miten kunnat sitten suoriu-tuvat tuosta tehtävästään, paitsi inhimilliseltä kannalta tietysti myöskin talouden kannalta. Kysyisinkin ministeriltä: miltä näyttää tällä hetkellä, miten kunnat ovat pystyneet vastaan-ottamaan ja tekemään tuota kotouttamistyötä, ja minkälaisia suunnitelmia sen varalle on?

17.34 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella tässä sisäi-sen turvallisuuden kehikossa on nähtävissä monenlaisia muutoksia, ja yksi ehkä kasvava muutos on todella tämä laittomasti maassa olevien määrän nousu. Tämä ei ole Suomessa mikään uusi ilmiö, vaan meillä on ollut tätä jo pidemmän aikaa, mutta on otaksuttavis-sa, että niin tämän maahanmuuttotilanteen kuin sitten joltain osin kiristyneen lainsäädän-nön ja sitä kautta näiden negatiivisten turvapaikkapäätösten osalta tämä määrä tulee kas-vamaan, ja tähänhän ministeri vähän äsken vastasikin. Mutta ehkä kysyisin näistä vielä, kun tässähän todella on kaksi asiaa. Toinen on tämä, miten sitten näiden kielteisen päätök-sen saaneiden maasta poistuminen onnistuu. Me tiedämme, että siinä on vaikeuksia. Olisin kysynyt: mikä on nyt viimeisin tilanne esimerkiksi palautussopimusten suhteen, onko niitä saatu solmittua eri maiden kanssa? Ja toinen kysymys sitten liittyy näihin kunnille lähetet-täviin ohjeisiin, varmistan sen nyt vielä: oliko nyt niin, että ennen vuodenvaihdetta kunnat saavat ohjeen, miten toimia näiden ihmisten kanssa?

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

17.35 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Te olette, ministeri, puuttunut hyvin ansiokkaasti väkivaltaiseen ekstremismiin, ottanut kantaa vihapuhe-asioihin, niin kuin nytkin puheenvuorossanne, väkivaltaisia ääriliikkeitä vastaan. Valitettavasti olemme Suomessakin viime aikoina tätä nähneet. Nämä eivät kaikki ole ulkomailta tulevia tai ulkoisia uhkia vaan ihan sisäisen kehityksen uhkia, asema-aukion tapahtumat ja muut tällaiset. On tärkeää, että poliisilla on uudet linjaukset, niin että kun väkivaltaiset liikkeet osoittavat mieltä, niin tätä seurataan entistä tarkemmin.

Mutta olisin kysynyt teidän kantaanne siihen Saksassa käytävään keskusteluun, kun vihapuhetta paljon tulee netin kautta ja ääri-ilmiöt pesivät myöskin tuolla sähköisessä mediassa ja Saksassa näyttää nousseen tällainen ryhtiliike, jossa vaaditaan Facebookia, Twitteriä, YouTubea pitämään kurissa omalta kannaltaan nämä vihapuheet ja ääriliikkeiden esiintymiset. Millaista keskustelua Euroopan unionissa tästä on käyty, ja miten te tämän asian näette?

17.36 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että poliisi saa lisää resursseja, sillä sisäinen turvallisuus on oleellisen tärkeää ja näyttää siltä, että poliisilla todella on resurssipula omaisuusrikoksien tutkinnassa, partiotoiminnassa erityisesti pienemmillä paikkakunnilla sekä huumeiden ja järjestäytyneen rikollisuuden vastaisessa toiminnassa. Liikkuva poliisi lakkautettiin 1.1.2014 Pora kolmosen yhteydessä. Kysyn ministeriltä: onko ministeri tietoinen siitä, tehtiinkö silloin joitakin sopimuksia, että liikennevalvontaan on oltava tietty henkilöresurssi vuosittain? Minä muistelen, että tällekin vuodelle on 619 henkilötyövuotta sovittu liikennevalvontaan. Kun sisäinen turvallisuus on täysin muuttunut, niin onko eduskunta tai joku muu taho sitonut poliisien kädet niin, että he eivät voi kohdentaa resursseja sinne, missä tarve on suurin?

17.37 Johanna Ojala-Niemelä sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myös meillä pohjoisessa puhuttaa tämä poliisien määrä. Paikallinen aviisi kirjoitti tällä viikolla, että valtion ensi vuoden budjetti leikkaa 15 henkilötyövuotta poliisilta. Leikkausten määrä jatkuu tämän jälkeenkin niin, että vuoteen 2020 mennessä maakunnasta lähtee lähes 60 poliisin virkaa. Voi sanoa, että näin suuri pudotus kyllä näkyy jo poliisipalveluissa: valvonta vähenee, hälytysvalmiusajat pidentyvät, liikenneturvallisuus heikkenee, rikostutkinta hidastuu ja lupajonot pidentyvät. Odottavan aika on noilla kairoilla pitkä, jos joutuu 1—2 tuntia poliisia odottamaan. Voi sanoa, että Lapissa ollaan kyllä jo lähestulkoon tilanteessa, että otettavaa ei enää ole, ja toivon, että pohjoisen poliisipalvelut turvataankin vähintään nykyisellä tasolla.

Sitten sanon vielä ensihoidon ja pelastustoimen osalta, joita esitetään viiden maakunnan vastuulle, että toivoisin kyllä, että näitä jättimäisiä alueita ei tulisi vaan siinä harkittaisiin vielä, että viiden alueen sijasta (Puhemies koputtaa) jokaisella maakunnalla olisi oma pelastustoimi.

17.38 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitän teitä, ministeri Risikko, rehellisestä arviosta ja vastauksesta liittyen alkoholilainsäädännön vaikutuksiin, ja vetoankin teihin, että kaatakaa tuo esitys. Nimittäin ei ole mitään järjellistä syytä lisätä tällä lakiuudistuksella poliisin työtaakkaa ja alkoholihaittoja tuomalla ne väkevät oluet ja siiderit sinne kauppojen hyllylle, kun tiedetään, kuinka paljon se aiheuttaa lisätöitä paitsi turvallisuusviranomaisten kohdalla myös sitten tuolla terveydenhuollon puolella

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

ja alkoholikuolemissa. Eli vetoan nyt vakavasti teihin, että kun te näin hyvin tämän itse ymmärrätte ja analysoitte ja tunnustatte, niin kaatakaa tuo esitys.

17.39 Simon Elo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maahanmuuttopolitiikan harmonisoinnista muun Euroopan kanssa on pitkään keskusteltu. Erityisesti perheenyhdistämisdirektiivi huomioiden haluan avoimesti tiedustella arvoisalta sisäministeri Risikolta, missä tällä hetkellä mennään perheenyhdistämiseen suunniteltavien jatkokiristysten osalta. Meidän pitäisi kuitenkin näyttäytyä vertailukelpoisena muihin Euroopan maihin nähden ja toteuttaa sitä hallitusohjelman kirjausta houkuttelevuuden vähentämiseksi. Mielestäni perheenyhdistämisen kriteerit on saatava samalle tasolle muiden Euroopan maiden kanssa, mikä tarkoittaa muun muassa asumiseen liittyvien edellytysten käyttöönottoa.

Haluan jatkokysymyksenä myös tiedustella arvoisalta ministeriltä: tuleeko oleskelulupien kesto ja niiden säännölliseen tarkasteluun entistä enemmän järjestelmällisyyttä?

17.40 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajavartioston toimintaedellytysten turvaaminen on myöskin tärkeä turvallisuuskysymys, ja myös siellä on alimitoitettut resurssit, kuten täällä on ollut jo tänäkin päivänä puhetta.

Mutta turvallisuuden lisäksi on Itä-Suomessa Rajavartioston toimivuus myös alueen elinkeinoelämän ja menestymisen kannalta ehdottoman tärkeää. Nyt esimerkiksi Pohjois-Karjalalla on ollut huoli ehdotuksesta Niiralan raja-aseman yöajaksi sulkemisesta. Niiralan raja-aseman kautta kulkee paljon tavaraliikennettä, ja valtatie 9 on Onkamosta Niiralaan niin kapea ja huonokuntoinen, että jos kaikki rekat siirtyvät kulkemaan päiväsaikaan, niin se on kyllä liikenneturvallisuuden kannalta todella huolestuttava asia. Sen takia minä kysynkin nyt ministeriltä Niiralan ja myös Imatran raja-aseman ympärivuorokautisista aukioloista. Pystytäänkö ympärivuorokautinen rajojen aukioloaika turvaamaan jatkossa?

17.41 Kari Tolvanen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri tuossa osuvasti totesikin näistä henkilöistä, jotka ovat saaneet kielteisen turvapaikkapäätöksen — ja se on lainvoimainen — että he ovat laittomasti maassa, he eivät ole paperittomia, he ovat laittomasti maassa. Eli ei halveera paperittomia, koska heidän ovat ihan laillisesti tässä maassa ja hakevat turvapaikkaa. Siinä pitää ryhtyä toimenpiteisiin, palataan siihen myöhemmin.

Tosiaan turvallisuusviranomaisten, niin kuin kaikkien muidenkin, budjetti on ollut laskeva. On kuitenkin ilahduttavaa, että hallitus ja jaosto ovat tähän lisänneet eri turvallisuusviranomaisille rahoitusta. Näin pitääkin olla. Kokonaisrikollisuuden määrähän on vähentynyt, mutta turvattomuuden tunne on lisääntynyt, ja meille on tullut uusia rikosilmiöitä. Tarvitaan ehdottomasti enemmän panostusta turvallisuuteen, sekä raja-, poliisi- että pelastusturvallisuuteen.

Erityisellä ilolla tervehdin sitä, että 400 tulevaa poliisia saa vuosittain koulutuspaikan. Onko tässä nyt mahdollisuutta, kun keväällä tarkastellaan tätä, että 400 olisi se määrä joka vuosi eteenpäin?

17.43 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Supon, poliisin ja Rajan tilanne on erittäin huolestuttava, ja lisätalousarvioesityksessä ja kaiken kaikkiaan tässä ensi vuoden talousarvioesityksessä on kiinnitetty oikein huomiota poliisin voimavaroihin, ja nyt vielä lisärähaa tuli tuonne Rajavartiolaitokselle. Täällä on kysytty

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

ministeriltä, mille asemille ne tulevat, tulevatko ne Kalajoelle vai tuonne Kemin suuntaan. Kysynkin lähinnä noin kaakkoissuomalaisena edustajana: Mikä on Vaalimaan ja tämän itärajan turvallisuustilanne tällä hetkellä ministerin saamien tietojen mukaan? Onko meillä syytä olla huolissamme?

Toinen asia: Tiedustelulainsäädännön uudistaminen on meneillään. Missä vaiheessa siitä saadaan täällä salissa käydä avoin keskustelu?

17.44 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Niin kuin ministeri totesi ja valiokunnan mietinnössä sanotaan, käytännössä kaikki poliisit työllistetään eikä poliisien määrä ole rahakysymys vuonna 17. Täällä todetaan, että keskeistä on näin ollen poliisien saatavuuden turvaaminen tulevina vuosina. Tämän varmistamiseksi esitykseen sisältyy lisämääräraha Poliisiammattikorkeakouluun sisään otettavien opiskelijoiden määrän nostamiseksi 400 opiskelijaan, jolloin tämä 7 000:n raja saadaan turvattua. Kysyn: onko nyt tässä, ennen kuin tämä nosto 400:aan tapahtuu, vaara, että poliisien määrä saatavuuden takia putoaisi alle 7 000:n?

Toisena kysyisin vähän paikallisen kysymyksen. Äänekoskella odotetaan poliisiaseman rakentamista. Toivon, että ministeri vauhdittaisi Senaatti-kiinteistöjen ja kaupungin välistä sopimusta ja asian hoitamista, niin että (Puhemies koputtaa) Äänekoskelle saataisiin asianmukaiset, terveet tilat.

17.45 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Keskustelu poliisi- miesten ja -naisten määrästä ei ole keskustelua vain numeroista vaan poliisipalveluiden laadusta, saatavuudesta ja kansalaisten oikeusturvasta. Kyse on siitä, kuinka monta juttua tutkitaan ja kuinka monta juttua, ihan aiheellistakin juttua, jätetään tutkimatta sen takia, että ei ole kollegoja, työpareja, työkavereita niitä juttuja tutkimaan.

Istuin edustaja Tolvasen johtamassa työryhmässä viime kauden lopulla, jossa yritimme varmasti ihan vilpittömin mielin lukita poliisipalveluiden saatavuutta ja oikeudenhoidon ketjua sellaiselle tasolle, joka vastaisi pohjoismaisen hyvinvointivaltion ja oikeusvaltion rakenteita. Kysyn vielä ministeriltä, pitäisikö lukita nyt poliisien määrä aikaisemmin sanomani mukaisesti johonkin tasoon. Olisiko se 7 000, nykyinen 7 200, vai pitäisikö pyrkiä pääsemään sille tasolle, että kaikki jutut Suomessa tutkittaisiin ja varmistettaisiin ihmisten oikea kohtelu (Puhemies koputtaa) rikos- ja riitatapauksissa?

17.46 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajan, poliisin, Tullin, pelastuslaitosten ja Häätäkeskuksen resurssit ja mahdollisuudet selviytyä siitä jatkuvasti lisääntyvästä tehtäväkuormasta ja myös ennalta ehkäisevästä toiminnasta ovat jatkuvasti paineen alla. Se on tullut tässä salissa tänäänkin monilta osin kerrottua. Ministeri on puolustanut suorapuheisesti ja ansiokkaasti hallinnonalan resursseja ja vaatinut myös lisäresursseja — hyvä niin, kiitos niistä.

Ministeri toi myös syksyllä esiin, olisiko tarvetta ja syytä laatia poliisille niin sanottu palvelulupaus eli aika, jolloin tietyn tason tehtävät hoidettaisiin. Kysyisinkin ministeriltä: onko tämä edennyt, ja kun kuitenkin ensi vuoden budjettia käsitellään, miten olisi tarkoitus edetä tämän poliisin palvelulupauksen kanssa?

Toinen asia on sitten Rajan haastava sopeutusohjelma. Itärajan tilanne on huomioitava, (Puhemies koputtaa) mutta sitä ei saa liikaa tehdä länsirajan eli merivartiostojen kustannuksella. Kysyisinkin: millainen on näitten Kemin ja Kalajoen merivartiostojen tilanne?

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

17.47 **Juha Pylväs kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajaturvallisuus on varsin tärkeä asia, ja kuten tuossa aiemmin kuultiin jo, tämä länsirajankin turvallisuuden säilyttäminen on hyvin tärkeä asia. Varsinkin Pyhäjoen ydinvoimalaitoksen ympäristössä viime kesänä oli varsin levotonta, ja meren kautta Pyhäjoen rakennustyömaatakin on hyvin helppo lähestyä. Kalajoen merivartioasema on ollut tässä keskeisessä roolissa, ja uudistaisinkin tuon edustaja Korhosen tekemän kysymyksen: millä keinoin ministeriö varmistaa tämän valiokunnan osoittaman lisämäärärahan Kalajoen ja Kemin merivartioasemien turvaamiseksi?

17.48 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ajat ovat vaikeat ja sisäinen turvallisuus monella tavalla myös vaarassa. Tältä osin luottamusta rakentaisi se, että me pystyisimme turvaamaan poliisin resurssit. Minusta ministeri puhui hyvin siitä, että kehysriihessä pitää tehdä päätös siitä, miten me jatkamme eteenpäin. Tätä tavoitetta kyllä tuemme ja annamme kaiken tuen ministerille siinä, että tämä linjaus voidaan viedä läpi.

Me olemme esittäneet sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetissa 13 miljoonan määrärahalisäystä, josta 3 miljoonaa haluaisimme osoittaa myös tämän harmaan talouden torjuntaan. Uskon, että me kaikki jaamme sen käsityksen, että tässä työssä voidaan saada ihmisiä aikaiseksi. Viime hallituskaudella harmaan talouden torjunta oli yksi kärkihanke ja 20 miljoonan euron panoksella saatiin 200 miljoonaa hyötyä aikaan. Siltä osin ajattelen ja tuntuu, että jos ministerillä on tahtoa, niin löytyy tie, ja kysyn: voisiko tämä harmaan talouden (Puhemies koputtaa) torjunta olla yksi teidän kärkihankkeistanne?

17.49 **Jaana Pelkonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huoli meripelastukseen liittyen on noussut esiin jo useissa puheenvuoroissa, ja Rajavartiolaitoshan aikoo luopua peruskorjausta vaativan vartiolaiva Merikarhun operatiivisesta käytöstä, Turun helikopteritukikohdan huonon sään toimintavalmiudesta sekä mahdollisesti myös Porkkalan, Kaskisten, Kalajoen ja Kemin merivartioasemista. Lisäksi merivartioasemien vanhentuneista ja uusimista odottavista rannikkovartioveneistä luovutaan vähitellen. Nämä kaikki toimet valitettavasti heikentävät Rajavartiolaitoksen meripelastusvalmiutta.

Valiokunta on aiheellisesti kiinnittänyt lausunnossa huomiota vapaaehtoisen meripelastuspalvelun toimintaedellytyksiin, ja kysyisinkin ministeriltä: aiotaanko meripelastusvalmiutta nyt sitten siirtää vapaaehtoiselle palvelulle, ja miten tätä toimintaa voitaisiin tukea?

17.50 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten täällä on jo monessa puheenvuorossa korostettu, elämme kriisien maailmassa ja terroristijärjestöt ovat soluttautuneet pakolaisvirtojen mukana koko Eurooppaan ja suomalaisiakin on kymmenittäin mennyt näihin Isisin joukkoihin. Pakolaisten kuljetukset ovat pitkälti tapahtuneet ihmissalakuljettajien toimesta, siis rikollisen toiminnan tuloksena. Minun ensimmäinen kysymykseni ministerille onkin: onko tässä saatu jotain parempaa aikaan, että olisi saatu hillintään näitä salakuljettajia, jotka rahastavat kohtuuttomasti näitä hädänalaisia ihmisiä?

Sitten toinen kysymys, jota täällä on jo sivuttukin, liittyy tähän sisäisen tiedustelutoiminnan lainsäädäntöön. Kysymys ministerille: koska me saamme sen tänne? Meillä täytyy olla ajan tasalla oleva lainsäädäntö, joka on keskeinen osa meidän turvallisuuttamme tänä päivänä tilanteessa, jossa haasteet ovat koko ajan kasvamassa.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä debatin tässä vaiheessa puheenvuorot edustajille Räsänen, Eerola ja Torniainen ja sen jälkeen ministerille 3 minuutin puheenvuoron, ja sen jälkeen vielä voimme hetken jatkaa debattia. Nyt mennään näillä.

17.51 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty ansiokasta keskustelua näistä sisäisen turvallisuuden resursseista, poliisien määristä ja muista niihin liittyvistä asioista. Sitten on kuitenkin aina niin, että me joudumme kysymään, puutummeko itse ongelmaan vai pitäisikö meidän puuttua sen ongelman syihin. Tästä tullaan nyt siihen kysymykseen, mitä täällä useampikin on jo esittänyt, että kun on ihan ymmärrettävää, että tässä taloudellisessa tilanteessa on haastavaa löytää esimerkiksi poliisille lisäresursseja, niin tulisiko sitten katsoa täällä muussa lainsäädännössä, ettei tehtäisi sellaisia päätöksiä, jotka tulevat lisäämään poliisin resurssitarvetta. Viitataan tässä nyt esimerkiksi alkoholilainsäädännön uudistamiseen, mutta myös tiedämme, että täällä sosiaalisen eheyden kentällä, mikä koskee esimerkiksi sosiaalipalveluita, terveyspalveluita, etuisuuksia koskevia päätöksiä, niillä on heti vaikutus myös sisäiseen turvallisuuteen ja ihmisten turvallisuudentunteeseen. Kysyisin: onko mietitty sitä, että muualla lainsäädännössä voitaisiin tehdä ehkä hieman (Puhemies koputtaa) järkevämpiä päätöksiä, jotta poliiseja ei tarvittaisi niin paljon?

17.52 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinonen tuossa jo aikaisemmin ottikin esille nämä vierastaistelijat. Nyt sitten kun Syyriassa ja osin Irakissa näyttää käyvän niin, että näiden muiden kapinallisten ohella myös Islamilainen valtio eli Isis on jäämässä alakynteen eikä ole mitenkään odotettavissa, että heillä sitten myöhemmin niin sanotusti hyvä heiluisi siellä, niin suuntahan on tämän jälkeen selvä, ja se on Eurooppa. Eli seuraavassa turvapaikanhakijoitten aallossa ovat kenties nämä nyt alakynteen jääneet osapuolet ja niiden mukana siis myöskin Isis. Kysyisinkin: miten Suomessa ja laajemmin ottaen koko Euroopassa on varauduttu siihen, että tätä porukkaa nyt alkaa tulla turvapaikanhakijoina kenties tänne?

Sitten laajemmin ottaen on tosiaan tämä huoli, että poliisi, Raja, Tulli, nämä kaikki sisäisen turvallisuuden toimijat, ovat kohteita, joilta vuosi toisensa jälkeen on aina leikattu ja leikattu ja leikattu. No, nyt kun leikataan kaikkialta, niin nyt ei näiltä juuri leikata ehkä niin paljon, mutta leikataan kuitenkin. Yhdyn tähän, mitä täällä on edustaja Kari ja moni muu puhunut, että kyllä poliisien määrän tason pitäisi olla jopa 7 800, niin kuin aikaisemmin on linjattu, ja toivottavasti joskus siihen päästään, kun turvallisuustilanne heikkenee. (Puhemies koputtaa)

Ja mitä tulee alkoholiin ja näin, niin silloin kun meillä oli kieltolaki, niin eihän poliisi (Puhemies koputtaa) muuta työtä tehnytään kuin alkoholista johtuvaa työtä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt vielä edustaja Torniainen, vastauspuheenvuoro, ja sitten ministeri.

17.54 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansalaisten huoli sisäisestä turvallisuudesta on todellakin lisääntynyt huomattavasti. Siksi on erittäin hyvä, että poliisin resurssit saadaan nyt turvattua edes nykyisellä tasollaan.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Rajavartiolaitos on joutunut sopeuttamaan jatkuvasti toimintaansa, ja etenkin tuolla kaakkoisrajalla kaivataan lisää rajavartijoita. Ministeri, miten te näette nykyisen tilanteen siellä ja myöskin tulevan, nimenomaan tuolla kaakkoisrajalla?

Poliisin, Rajan ja Tullin yhteistyöstä myöskin on saatu hyviä kokemuksia tässä vuosien varrella tuolla Kaakkois-Suomessa. Jatketaanhan tällaisen kehityksen toteuttamista myös tulevaisuudessa?

Arvoisa ministeri, haluan vielä lämpimästi kiittää teitä siitä päätöksestä, että esimerkiksi Imatran raja-aseman ympärivuorokautinen toiminta voi jatkua myöskin tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt ministeri, 3 minuuttia. Se ei ole kovin paljon, mutta tässä tuli aika monta samaa kysymystä. Toivon, että 3 minuuttia tästä syystä riittää teille.

17.55 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia näistä hyvistä kommentteista ja kiitos kiittämisestä. Yhdessä me näitä asioita täällä teemme.

Poliisien resursseista jonkin verran tässä nyt vielä kysyttiin, ja vielä totean sen, että ei tätä nyt ihan rahakaan ratkaise. Vaikka meillä olisi kuinka paljon rahaa — ei varmasti koskaan ole ihan riittävästi — meidän pitää työnjakoon kiinnittää huomiota, siihen, että ne asiat, jotka kuuluisivat jollekin muulle, eivät ole sitten poliisien kontolla, kaiken kaikkiaan prosessien kehittämiseen ja kaiken kaikkiaan näihin koulutusmääriin ja niin edelleen. Sitä meidän pitää kiinnittää huomiota myöskin tähän palvelulupaukseen, mistä täällä kysyttiin. Sitä juuri valmistellaan. Ja sitten tietysti tähän liittyy myöskin se, että määrähän ei yksin ratkaise laatua. On tietysti määrälläkin merkitystä, mutta ennen kaikkea sillä, että kohdistetaan ne resurssit oikein. Meillä on joka paikassa vähän resursseja, mutta jos ne osataan oikein kohdentaa ja johtaa sitä työtä, niin silläkin on merkitystä.

Täällä puhuttiin myös Rajavartioston resursseista. Joo, kiitos kovasti siitä rahasta, jonka sain tälle sektorille nyt täältä eduskunnasta. Se on tuiki tarpeellinen, Rajavartiosto on kyllä hyvin tiukoilla. Niistä sopeuttamissuunnitelmista, mitä he ovat nyt tehneet, minä en valitettavasti voi vielä yksityiskohtaisesti kertoa — he tulevat minulle esittelemään niitä mahdollisimman pian. Varmasti nyt tämä raha sitten, mikä eduskunnasta tulee, vaikuttaa niihin suunnitelmiin, ja sen jälkeen tehdään lopullisia päätöksiä. Mutta ihan yksityiskohtia en pysty teille sanomaan. Rajaturvallisuus on onneksi nyt tällä hetkellä suhteellisen hyvä.

Kysyitte myös näistä turvapaikkahakemuksista, ja kysyitte näistä palautussopimuksista. Afganistanin kanssa se on, Somalian kanssa ei ole. Irakin kanssa sitä yritetään tehdä, ja ensi viikolla muun muassa lähtee kansliapäällikön vetämä delegaatio sinne tätä tekemään. Sitten maatietoa päivitetään koko ajan turvapaikkahakemuksia varten, että tehtäisiin valideja päätöksiä. Maatietoa tarvitaan koko ajan.

Perheenyhdistämisen kriteereistä kysyitte, niitähän on kiristetty, ja kohtapuoliin julkistetaan selvitys siitä, miten muissa maissa on, selvitys näistä perheenyhdistämisen kriteereistä. Haluan kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että toimeentulokriteeri, jota on nyt siis käytetty ja kiristetty, on yksi vahvimista kriteereistä, ja siitä syystä pitää pohtia tarkkaan, onko meillä mahdollisuutta käyttää muuta. Mutta odotetaan sitä selvitystä.

Sitten tiedustelulainsäädännöstä kysyttiin, ja sanoisin vain sen, että toivottavasti se saadaan mahdollisimman pian. Kaikkia teitä, jotka olette tiedustelulainsäädännön kanssa tässä talossa tekemisissä ja parlamentaarisessa ryhmässä, tuen kaikin voimin — mitä nopeammin, sen parempi, että me saamme sen eteenpäin.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Vihapuheesta kysyitte. Olen ehdottomasti sitä mieltä, että tuolla netissähän pitäisi olla entistä enemmän väkeä vahtimassa sitä tilannetta, ja poliisille saadaan nyt lisää resursseja. (Puhemies koputtaa) Mutta kannatan lämpimästi sitä, että myös niille palveluntuottajille, jotka järjestävät niitä palveluareenoita, jotain vastuuta (Puhemies koputtaa) luodaan.

Ja kyllä, liikennevalvonta ja harmaa talous, ne ovat (Puhemies koputtaa) painopisteitä olleet, kun kehyspäätöksissä tehtiin lisäyksiä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Jatketaanpa vielä hetki tätä debattia, ei kovin kauan, mutta hetki.

17.58 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomalainen on tottunut luottamaan poliisiin hyvin monella tasolla, poliisien määrään, poliisin tapaan hoitaa asioita, mutta nyt kun tiedusteleen kansan näkemystä, niin sisäisen turvattomuuden tunne on lisääntynyt voimakkaasti. Täällä ovat monet kiinnittäneet huomiota tähän poliisien määrän jatkuvaan vähenemiseen, ja se on myös tässä valiokunnan esityksessä tullut hyvin esille. Onkin jotenkin ristiriitaista se, että harmaan talouden torjuntaan on lisätty niin vähän rahaa, kun sen tuotto on niin merkittävää ja se voisi tuoda vastauksen juuri tähän, että poliisien määrä voitaisiin pitää sellaisella tasolla, että näistä töistä selvitään.

Sitten täällä todetaan näistä esitutkintavolvollisuuksista, jos oikein ymmärrän ja tulkitSEN, että myös sinne on tulossa vähennyksiä, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että jos täällä ikään kuin perusta murtuu, niin silloin myös se syyttäjän toiminta hankaloituu, samoin tuomioistuimen. Poliisi on (Puhemies koputtaa) perusta koko meidän oikeusturvaamme ja -suojaamme ajatellen. (Puhemies koputtaa)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: No niin, nyt riittää. (Naurua) Meni siinä määrin ylitse, puolitoista minuuttia.

18.00 Pertti Hakanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä on poliisien resursseista puhuttu, moni edustaja ottanut asian esille, niin Eerola kuin myöskin edustaja Kari, ja tässä myöskin viitattiin jo siihen alkoholilainsäädäntöön, ja myöskin ministeri otti siihen reilun kannan, että tämä tuo myöskin resurssien tarvetta poliiseille, jos tämä lainsäädäntö viedään maaliin. Onko sitä lainsäädäntöä valmistellessa tullut tätä asiaa arvioitua, ja mikä ministerin näkökulma siihen on, mille tasolle tämän päivän poliisimääristä pitäisi poliisin resurssit nostaa, jos tämä lainsäädäntö tullaan toteuttamaan?

Sitten toinen kysymys, näistä vierastaistelijoista. Myöskin supon resursseja on hieman vahvistettu jo aiemmin, mutta millä tavalla suojelupoliisi tänä päivänä pystyy vastaamaan siihen seurantavastuuseen, tehtävään, mikä heille on annettu? Onko siinä realismia näillä resursseilla hoitaa se niin hyvin, että me voimme myöskin sisäisen turvallisuuden näkökulman siinä turvata?

18.01 Reijo Hongisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Salissa on käytetty todella hyviä puheenvuoroja, ja henkilökohtaisesti kolme poliisin hallintorakenneuudistusta kokeneena uskallan kiittää omasta ja myöskin virkaveljeni ja -sisarieni puolesta siitä huolesta, mitä tässä salissa tunnetaan poliisin resurssien niukkuudesta ja halutaan parantaa näitä resursseja. Kiitos teille kaikille siitä.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Mutta muutama sana. Tuossa ministeri totesi näistä kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneitten palauttamisista. Kerroitte, että Suomi on menossa neuvottelemaan sinne ja tänne, ja on ihan hyvä, että yritetään. Mutta kysymykseni koskee nyt lähinnä EU:n laajuudessa sitä, kun eri EU-mailla on mitä ilmeisimmin erilaiset mahdollisuudet palauttaa näitä turvapaikanhakijoita. Onko hallituksen piirissä keskusteltu, että tehtäisiin tällaista yhteistyötä eri EU-maiden kanssa, koska joillakin EU-mailla on oikeus palauttaa kielteisen päätöksen saanut hakija ja Suomella ei ole, niin että tämä palautus koskisi kaikkia EU-jäsenmaita?

18.02 Hannakaisa Heikkinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Toinen puoli tästä turvapaikanhakijatilanteesta on se, että noin yksi neljäsosa saa sen myönteisen turvapaikan. Me kaikki tiedämme, että työn kautta me kiinnitymme parhaiten yhteiskuntaan ja kielikin opitaan parhaiten niin. Mikä on tällä hetkellä kuntapaikkojen tilanne, ja minkälaista keskustelua ministeriö käy kuntien kanssa siitä, että ei riitä pelkästään se, että pyydetään ja saadaan kuntapaikka, vaan että ne ihmiset sitten aidosti sinne asettuvat? Iso huolihan on myös noiden ihmisten osalta, joita todella toivomme Suomeen, harmaantuva Suomi tarvitsee ihmisiä, ulkomaalaisia, jotka ovat hyviä veronmaksajia ja hyviä uussuomalaisia. Minkälaista keskustelua ministeriö käy kuntien kanssa siitä, että se aito kiinnittyminen olisi totta, että vaikka sen kahden vuoden jälkeen (Puhemies koputtaa) se virta ei tule tänne isoihin kaupunkeihin Tampereelle, Helsinkiin maakunnista?

18.03 Merja Mäkilä-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaanottokeskusten määrää ollaan vähentämässä, koska niiden tarvekin on nyt vähentymässä, ainakin toistaiseksi, ja toivotaan, että näin on. Tällä hetkellä vastaanottokeskusten toiminta on hyvin erilaista eri paikkakunnilla ja eri kunnissa. Minä olen itse saanut tutustua kahteen kolmeen laadultaan hyvin erilaiseen vastaanottokeskukseen — puhun siis toiminnan laadusta. Kysynkin sen takia ministeriltä: millaisilla mittareilla vastaanottokeskusten toimintaa on tarkoitus arvioida, eli miten arvioidaan tässä tilanteessa se, mitkä vastaanottokeskukset jatkavat toimintaa, kun näitä supistuksia joka tapauksessa tehdään?

18.04 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on keskusteltu vihapuheesta. Toki ymmärrän, että kaikki tämmöiset laittomat uhkaukset on otettava vakavasti, mutta se, mistä meidän erityisesti pitäisi puhua, on se, kuinka sinisilmäisiä olemme Euroopassa olleet, ja se, kuinka tämä ihmissalakuljetusbisnes on raakaa. Se on kannattavampaa kuin huumekauppa, ja me pidämme sitä yllä, mikäli me annamme ihmisten vapaasti tuolla Euroopassa liikkua. Tietääkseni Unkari, joka palauttaa ihmisiä rajalla rajan toiselle puolelle eikä ota heitä vastaan, ei ole saanut EU:lta mitään sanktiota, ja kysyisin: olisiko Suomen hyvä siirtyä tähän suuntaan, koska mennessään turvallisen maan läpi, kuten Ruotsin, ei heillä ole mitään hätää?

Olisiko aika keskittyä hakemaan pakolaisleireiltä, jotta taustat olisi tutkittu, eikä niin, että meille tulee terroristijoukko, murhaajia tänne elätettäväksi ja niiden kanssa olemme sitten ongelmissa? Tämä olisi hyvä tapa välttää se: ottaisimme leireiltä, vain leireiltä, koska silloin taustat olisi tutkittu paremmin.

18.05 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Poliisin näkyvyys maantiliikenteessä ja yleensäkin suomalaisilla toreilla ja turuilla on erittäin tärkeä.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

keää. Se luo turvallisuuden tunnetta ja antaa ihmisille yhteiskunnan puolesta sen tiedon, että heistä välitetään ja turvallisuus on tärkeä asia.

Itärajan kunnissa meillä on pitkät välimatkat, sama koskee Kainuuta ja tietenkin Lappia. Näillä alueilla, missä Rajavartiosto toimii vahvasti, on poliisilla ja Rajavartiostolla keskinäistä lakiin perustuvaa yhteistyötä. Kysynkin ministeriltä nyt: Miten usein te käytte läpi poliisin ja Rajavartioston virkamiesten kanssa tätä niin sanottua PTR-yhteistyötä, johon Tullikin kuuluu mukaan? Miten usein näissä käydään tällaisia koordinaationeuvotteluja, että pystytään mahdollisimman tehokkaasti hyödyntämään tämä jo hyväksi havaittu yhteistyö?

18.06 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Äsken kyselytunnilla keskusteltiin Syyrian sodasta, ja viime kaudellahan tuon sodan vuoksi ja vaikean pakolaistilanteen vuoksi nostettiin kiintiöpakolaisten määrää 300:lla sinne 1 050:een — tällä hetkellä tuo vuosittainen pakolaismäärä on 750. Kun nyt tiedämme, että tuo pakolaistilanne ei ole helpottamassa, päinvastoin, jo entuudestaan suuren pakolaismäärän lisäksi tuo pakolaisvirta jatkuu, niin onko Suomen hallituksessa pohdittu sitä mahdollisuutta, että nostettaisiin tilapäisesti tuota pakolaiskiintiötä? Sehän on hallittu järjestelmä, kun otetaan suoraan ja valikoidaan sieltä pakolaisleireiltä ja sijoitetaan (Puhemies koputtaa) kuntiin.

18.07 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerin vastauspuheenvuorosta oli hyvä kuulla, että Rajavartioston johto vielä pohtii, millä tavalla näitä sopeuttamistoimenpiteitä nyt sitten käytännössä kohdennetaan tulevan vuoden osalta. Mutta erittäin tärkeää on se, että Rajavartiolaitoksen johto myös tiedostaa selkeästi sen eduskunnan tahtotilan näitten kahden merivartioaseman toiminnan osalta, eli se 550 000 lisäeuroa lähti liikkeelle nimenomaan siitä, että eduskunnassa ja valiokunnassa katsottiin, että nämä kaksi merivartioasemaa, Kalajoki ja Kemi, on tärkeää säilyttää, eli tämän tiedostaminen on hyvin tärkeää. Syylistyn nyt vain yksittäisten asioiden esiin ottamiseen, mutta minusta ne ovat tärkeitä kysymyksiä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuorot edustajille Kari, Meri ja Semi, (Naurua) ja sen jälkeen ministerille joku minuutti.

18.08 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Niin kuin edustaja Joona Räsänen tuossa aikaisemmin sanoi, kokonaisturvallisuus koostuu laajasta sosiaaliturvaverkosta, tulonsiirroista ja niin edelleen, erilaisesta avusta kansalaisille, mutta myös tästä poliisien määrästä. En halua itseäni toistaa, mutta toistanpa nyt sitten joka tapauksessa. Kun ministeri tuossa aikaisemmassa aloituspuheenvuorossaan sanoi, että julkisen talouden suunnitelmassa seuraavan kerran tarkastellaan keväällä tätä poliisien määrää, niin olisiko tässä poliisien määrässä nyt syytä jo päästä kiinni jollekin tasolle, että saisimme poliiseille myös työrauhan kehittää omaa organisaatiotaan? Meidän on hyvä muistaa, että Ruotsissa poliiseja on lähes kaksinkertainen määrä suhteutettuna asukaslukuun kuin meillä Suomessa, emmekä me hyvinvointivaltiona nyt kovinkaan paljon eroa tästä turvallisuuden profiilistamme.

Ja haluan näin joulun hengessä myös kiittää ministeriä tästä suoruudesta, avoimuudesta ja kyvystä katsoa tosiasioita silmiin.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

18.09 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän ministeriä vastauksesta koskien tuota laittomasti maassa olevien toimeentulotukiasiaa. Olen itse samaa mieltä, että vain hätäapua annetaan ja tarkoituksena täytyy olla palautus, koska se on tilanne kaikilla meillä muillakin, että jos laillisesti oikeusvaltiossa asiaa tutkitaan jokaisen yksilön kohdalta valitusoikeuksineen, niin kaikki niitä sitten lainvoimaisena joutuvat noudattamaan, niin täällä kuin muualla.

Tästä varmasti sitten informoitte Kelaakin, koska minä näin semmoisia ohjeitakin ja siellä oli semmoinen käsitys, että he jotenkin joutuvat alkamaan niitä käsitellä. Se on sitten hyvä. Minullekin tämä oli uusi asia, että tämä on ajateltu näin. Olin itse siinä uskossa, että se menisi Kelan kautta, mutta hyvä, jos se menee kuntiin ja kunnat saavat korvauksen.

Toinen asia: Olisin yhtynyt tuohon Huhtasaaren ajatukseen. Jos vielä mahdollisesti tulee uusia aaltoja — maailma ei ole pysyvä — niin onko tämmöisiin varauduttu, mitä me jatkossa teemme? (Puhemies koputtaa) Onko sitä ajateltu?

18.10 **Matti Semi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä joku aika sitten kun kävin tuolla Ilomantsissa kyläilemässä ja vähän vaalityötä tekemässä tulevia kunnallisvaaleja varten, niin paikallinen kaveri, joka oli oppaana minulle, esitteli siinä rajavartioautoa, mikä ajoi sinne pihalle, ja sanoi, että kuule, Matti, tässä on meidän poliisi, ensihoito ja sitten rajavartija — ja lisäksi oli vielä neljäskin virka sillä, ei kuitenkaan postimiehenä ollut enää. Jäin miettimään sitä, että tähänkö me olemme ajautuneet. Yhteistyötähän pitää olla, mutta missä vaiheessa saadaan riittävästi poliiseja, että tänne syrjäseudullekin riittää? Ja toisaalta sitten pitää miettiä tätä toista puolta, että miten koulutusta tehostetaan ja koulutuksen imagoa nostetaan niin, että me saamme riittävästi hyviä poliiseja, että voidaan turvata näitä poliiseja ympäri Suomea?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkari: Nyt ministeri Risikko, 3 minuuttia. — Ja jollei nyt aivan mahdottoman tärkeää kysyttävää ministerin puheenvuoron jälkeen ole edustajilla, niin siirtyisimme ministerin jälkeen puhujalistaan. Kaikki täällä vähänkin pitempään olleet edustajat ovat saaneet vähintään yhden puheenvuoron, useammat useampiakin puheenvuoroja.

18.11 **Sisäministeri Paula Risikko:** Arvoisa puhemies! Täällä kysyttiin kotouttamisesta, ja mieluusti siitäkin vastaisin, mutta Lindströmin sektorilla TEMissä on kotouttamisen puoli, ja hän vastannee siitä sitten teille myöhemmin. Siinä on tietysti omat haasteensa, ja kuntapaikkoja ei ihan niin paljon ole, mutta se on kaikissa Pohjoismaissa vähän sama juttu. Kaikki, mitä te sanoitte siitä, miten tärkeää on työ ja integroituminen yhteiskuntaan, on tärkeää. Mutta todella TEMin puolella on tämä kotouttaminen.

Supon resurssit tarvitsevat tulevaisuudessa niin ikään sitä vahvistusta, olen samaa mieltä kanssanne. Kysyitte, eivätkö EU-maat voi yhdessä tehdä näitä palautussopimuksia. Periaatteessa kyllä, ja sitä yhteistyötä toki tehdäänkin, mutta valitettavasti sellaiset EU:n yhteiset eivät tahdo oikein pelittää, niin että aina pitää tehdä näitä kansallisia elikkä näitä kahdenvälisiä, ja siihen se nyt sitten aika lailla on mennyt. Siitä syystä me yritämme niitä tehdä.

Vastaanottokeskuksista kysyitte, että minkäslaisilla kriteereillä niitä sitten lopetellaan. Tarkkaa arviointia tehdään, ja yksi kriteeri on tietysti talous, mutta kaksi muutakin on eli

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

toiminnallisuus ja turvallisuus. Elikkä kyllä ne monipuolisesti katsotaan. Pelkkä talous ei vaikuta.

Pakolaisleireistä kysytte ja yleensä pakolaisten ottamisesta vastaan. Meillä on ollut tosiaan 1 050 ja sitten se on ollut nyt 750, mutta kun tällä hetkellä meillä on niin vaikea tilanne ollut juuri tässä turvapaikanhakijoiden kanssa ja me emme voi tietää, mitä tapahtuu Turkissa, mitä tapahtuu Afrikan maille, niin saattaa myöskin siitä laueta uusi aalto. Ennen kuin me tiedämme sen varmasti, niin meidän pitää nyt katsoa, ja katsotaan sitten myöhemmin, onko meillä mahdollisuudet nosta.

Mutta haluan kuitenkin teille kertoa, että — kuten edustaja Räsänen, joka on aikaisempi sisäministeri, tietää — meillä on turvapaikanhakijoiden vastaanotossa sisäiset siirrot ja myöskin uudelleensijoittamiset ja me olemme juuri tehneet niin, että sisäisten siirtojen kategoriasta siirrettiin uudelleensijoittamisen kategoriaan näitä kiintiöitä, jolloinka me voimme ottaa täsmäsen sieltä leireiltä niitä, jotka kaikkein eniten tarvitsevat apua, eli jolloinka me saamme itse valita, ja meidän valitsemme perheitä, lapsia ja heitä, jotka ovat kaikkein hädänalaisimmassa tilanteessa. Ovathan nimittäin jotkut maat jo siitä mielestä, että niitä nuoria miehiä, jotka tulevat tänne, tarvittaisiin kotona rakentamassa maata, ja sen tähden meidän pitää miettiä, mitkä ovat ne henkilöt, jotka täsmäsen tänne sitten otetaan autettavaksi.

Sitten PTR-yhteistyö on vahva, sitä kehitetään jatkuvasti. Keväällä kehystavoitteissa on, että pitää korjata tämä tilanne, mikä meillä on tässä, mutta en haluaisi hirttäytyä mihinkään lukumäärään, siitä syystä että me olemme nähneet sitä lukuun hirttäytymistä tässä nyt tälläkin viikolla. Minä sanoisin näin, että 7 000 ei riitä, ja siitä lähdetään. Mutta kuinka paljon meillä on sitten reservissä? Meidän pitää saada ne koulutusmäärätkin nousemaan, että meillä ihan oikeasti on niitä poliisihenkilöitä. Mutta olen kanssanne (Puhemies koputtaa) samaa mieltä, että 7 000 ei tule riittämään, varsinkaan kun uutta lainsäädäntöä tulee.

Ja laittomasti maassa (Puhemies koputtaa) olevien apu: vain välttämätön annetaan, ja tämä vaatii aivan uuden lainsäädännön, millään nyky-lainsäädännöllä tätä ei hoideta. (Ozan Yanarin vastauspuheenvuoropyyntö)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Huomaan, että ainakin edustaja Yanar haluaa välttämättä käyttää vastauspuheenvuoron.

18.15 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Puheenjohtaja! En ollut aiemmin salissa, joten hienoa, että sain mahdollisuuden. Kiitän siitä. — Maahanmuuttovirasto on paineen alla. Tällainen näkemys on ollut Helsingin Sanomien kesällä tullessa jutussa, ja se itse asiassa aiheutti ison julkisen keskustelun. Haluaisin kysyä ministeriltä: onko tämä totta?

Haluaisin myös kysyä: mitä hallitus ajattelee Maahanmuuttoviraston maa-arvioista koskien Irakia, Somaliata ja Afganistania? Koko maailma on käytännössä nauranut Suomelle, kun me olemme sanoneet, että ne olisivat turvallisia maita. Puhutaan siis maailman turvatomimmista maista, siis ihan oikeasti, aikuisten oikeasti.

Ja pakko kehua tässä suomalaista kirkkoa: Kirkko on ollut inhimillisyyden ääni, kun arvojohtajuutta ei ole ollut (Puhemies koputtaa) saatavilla muualta. Olen hyvin iloinen tästä ja toivon kirkolle (Puhemies koputtaa) parasta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä myönnän puheenvuorot edustajille Mäkelä ja Räsänen, ja nyt kyllä tästä laitetaan poikki ja sitten siirrytään puhujalistaan.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

18.16 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos puheenvuorosta, puhemies! Tämä aiemmin mainittu pakolaiskiintiön nostaminen, merkittävästikään, tuskin olisi mikään ratkaisu ongelmaan turvapaikanhakijoiden määrän suhteen, koska eihän meillä ole mitään takeita siitä, että jos pakolaiskiintiö nousee, niin turvapaikanhakijoita tulisi sen jälkeen vähemmän. Eiväthän nämä kaksi asiaa liity millään tavalla toisiinsa. Elikkä en ymmärrä, miksi tällaista ratkaisua tarjotaan.

Mutta nämä meidän maahanmuuttokustannukset ovat nousseet. Ne ovat jotakuinkin miljardin suuruusluokassa, ja ne vesittävät nämä kipeät säästöt, mitä me olemme saaneet aikaan. Olisinkin odottanut sellaisiin asioihin vastauksia, miten me saisimme näitä turvapaikanhaun ja vastaanottokeskustoiminnan yksikkökustannuksia alas. Tätä asiaa olen kysynyt jo useampana kertana aikaisemmin menneiden vuosien kuluessa. Ne ovat jo vähän laskeneet, mutta eivät kuitenkaan riittävästi. Miten saataisiin alas sitä hintaa, mitä pitää maksaa per päivä vastaanottokeskuksissa?

Ja yleisempi kysymys: miten saataisiin hakijoiden määrää vähennettyä ja vetovoimattomiksi maasta pois?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Räsänen.

18.17 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä osana tätä poliisien määrästä käytävää keskustelua on hyvä, että nousi esille myös tämä poliisien koulutustaikojen määrä. Nythän on keskeistä, että tulevissa suunnitelmissa hallitus pystyy vakauttamaan koulutettavien määrän siihen 400:aan. Meillä on tilanne se, että tänä vuonna valmistuu noin 50, ensi vuonna suunnitelmien mukaan 250. Ja osasyynä siihen, miksi poliisin koulutus ei ole enää ollut niin houkutteleva, liittyy juuri tähän, että tästä kokonaismäärästä taitetaan peistä vuosittain. Ennenhän oli hyvin varma työpaikka, kun koulutauduit poliisiksi. Sinne ihmiset lähtivät mielellään koulutukseen, ammattia arvostettiin. Mutta nyt sitten viime vuosina, (Puhemies koputtaa) kun me käymme koko ajan tätä kisaa siitä, mikä tämä kokonaismäärä on, se on totta kai vaikuttanut myös tähän koulutuksen mielekkyyteen, ja toivoisin, että myös tähän keskityttäisiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kaikki muut ovat saaneet nyt pyytämänsä puheenvuoron, mutta edustaja Pekonen ei, mistä syystä minun on aivan omantunnon syistäkin pakko hänelle myöntää vastauspuheenvuoro ennen ministeriä. (Eduskunnasta: Pelkonen!) — Anteeksi, edustaja Pelkonen.

18.18 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostan tätä suuresti. — Minä olisin vain halunnut vielä erityisesti antaa kiitosta tästä määrärahan lisäyksestä netissä tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn. On kyse erittäin vakavasta ongelmasta, joka ikävä kyllä jää Suomessa aika usein muiden ongelmien varjoon. Muun muassa monissa kouluterveyskyselyissä on tutkittu ja todettu, että jopa yksi kolmasosa nuorista on kohdannut seksuaalista ahdistelua. Netti nimenomaan mahdollistaa hyvin erilaisen seksuaalisen häirinnän kuin mitä ehkä aikaisempina vuosina Suomessa on ollut havaittavissa. Suuresti toivon, että nämä toimet eivät jää tähän vaan pidettäisiin tämä vakava asia mielessä ja ennen kaikkea teoissa näiden ikävien tapausten ehkäisemiseksi myös jatkossa. — Kiitos.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja ministeri Risikko, paikan päältä 1 minuutti.

18.19 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa puhemies! Täällä sanottiin, että Migri on aika tiukoilla ollut. Ei mitenkään "aika" vaan "todella" tiukoilla, ja siitä suuri kiitos, että ovat jaksaneet.

Maa-arvioitahan tehdään koko ajan. Pitää nyt kuitenkin aina muistaa semmoinen asia, että vaikka täälläkin nyt vähän kritisoitiin niitä maa-arvioiden tuloksia, niin oikeusasteisakin maa-arviot, Migrin päätökset, ovat kyllä kestäneet hyvin pitkään. Tässä tilanteessa, kun ensimmäisen kerran tehdään päätös ja sitten mennään korkeimpaan oikeuteen, on saatanut maiden tilanne muuttua, ja on aivan ymmärrettävää, että sitten katsotaan uudelleen.

Myöskin sisäinen pako: Oletteko katsoneet sitä, että Ruotsi katsoo, että on mahdollisuus lähettää niin sanottuna sisäisen paon mahdollisuutena, mutta Suomi ei voi lähettää tämän jälkeen? Me emme ole missään nimessä maa, joka lähettää liian kevyin perustein — emme missään nimessä.

Vastaanottokeskuksista vain totean sen, että sisäinen tarkastus on tehty ja varmasti kehitetään niitä (Puhemies koputtaa) toimenpiteitä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

18.20 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat! Alkoholi-lainsäädännön vaikutuksista poliisin tehtäviin oli tuossa jonkun verran puhetta. En siihen debattisuudessa osallistunut, ja totean vain sen, että meillä on myös esimerkkejä siitä, että tiukeneva sääntely on lisännyt poliisin työtä. Meillä on ollut tiettyjä kesätapauksia, jotka ovat toimineet pitkään niin sanotusti piknikjärjestelmän kautta, ja kun siellä on kielletty omien alkoholijuomien nauttiminen esimerkiksi musiikkia kuunneltaessa, niin väki onkin tullut sinne alueelle huomattavasti kovemmassa humalassa ja se on aiheuttanut lisätyötä poliisille. Eli ei pelkästään sääntelyn tiukentaminen ole se keino, jolla näihin ongelmiin puututaan, vaan joissain tapauksissa voi olla hyväkin keino kokeilla vähän keskieuropalaisempaa tapaa myös alkoholipolitiikassa.

Nettirikollisuuden torjuntaan valtiovarainvaliokunnassa lisäsimme rahaa. Määrärahaa osoitetaan osa lasten internetissä tapahtuvan seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn ja toinen puolikas, reilu 250 000, nettikiusaamisen ja -huijausten torjuntaan sekä selvittämiseen. Pidimme tärkeänä myös nettipoliisitoiminnan tehostamista, ja tämä on osoitus siitä, että poliisin toimenkuva laajenee koko ajan, tai jos ei se laajene, niin se ainakin uudistuu ja tulee uusia tehtäviä koko ajan mukaan.

Myös hätäkeskustoiminnasta hallinto- ja turvallisuusjaostossa kuulumme useamman kuulemisen. Itse asiassa vielä 2014 puheluista 10 sekunnissa pystyttiin vastaamaan 95 prosenttiin ja 30 sekunnissa 98 prosenttiin. Vuonna 2015 pudottiin 92 prosenttiin, ja nyt tänä vuonna ensimmäisen puolen vuoden aikana 10 sekunnin vastausprosentti oli enää 91 prosenttia. Tämä tuli vakavalla tavalla hallinto- ja turvallisuusjaostossa kuulemisissa esille, että jos emme lisää resursseja hätäkeskustoimintaan, niin jatkossa nämä odotukset tulevat pitenemään. Puhutaan sekunneista, mutta sitten monessa tilanteessa se odottavan aika, apua tarvitsevan aika, on pitkä. Yli 3 miljoonaa puhelua vuosittain hätäkeskuksiin tulee.

Poliisimääristä on puhuttu tänään paljon, ja pidin myönteisenä sitä, että tuo 8,5 miljoonaa lisättiin. Sillä pystytään turvaamaan 200 määräaikaisen poliisin jatkaminen työssä

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

myös ensi vuonna. Eli käytännössä kaikki poliisit työllistetään, eikä poliisien määrä ole rahakysymys. Ensi vuonna näin ollen me tarvitsemme siis lisää poliisitehtäviin koulutettavia, ja sen takia myös tähän hallitus on vastaamassa. Tämän varmistamiseksi esitykseen sisältyy siis lisämääräraha Poliisiammattikorkeakouluun sisään otettavien opiskelijoiden määrän nostamiseksi 400 opiskelijaan, mikä mahdollistaa sisäisen turvallisuuden selon-
teon mukaisen 7 000 poliisimiehen vähimmäistason säilyttämisen.

On tärkeää, että myös suojelupoliisin resursseista pidetään huolta. Tuossa aiemmassa puheenvuorossani viittasin esimerkiksi Suomeen mahdollisesti palaaviin Isis-, Daesh-terroristitaistelijoihin, ja on erittäin tärkeää, että me pystymme seuraamaan, keitä tänne mahdollisesti takaisinpäin on pyrkimässä. Ja myös pakolaisvirtaa on syytä seurata.

Arvoisa puhemies! Minunkin omatuntoni kolkuttaa sen takia, että haluan, että pääsen vielä kuulemaan edustajakollega Kari Tolvasen puheenvuoron ennen seuraavaa pääluokkaa, ja näin ollen lopetan jo 4 minuuttiin. (Leena Meri: Se on poikkeuksellista!)

18.25 Kari Tolvanen kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä vähän yllätti minut. Kiitos edustaja Heinospel.

Tässä ministerin kanssa käytiin aikaisemmin läpi nämä turvapaikanhakijat, ja tosiaan heitä saapui viime vuonna 32 476 tänne, ja kuten silloin oli nähtävissä ja profiloitavissa, niin eihän sitä turvapaikkaa ehkä saa kuin yksi kolmasosa. Nyt tällä hetkellä 27 prosenttia on saanut turvapaikan, ja käsittelemättä on noin 6 800 hakemusta. Se on nyt oikein, että hädänalaisimmat saavat turvaa, naiset, lapset, vanhukset, että heitä aletaan tänne ottamaan. Näin sen pitää ollakin. Hallituksellahan on 80 toimenpiteen ohjelma siitä, mitä tässä turvapaikkakriisissä tehdään. Eli he, jotka ansaitsevat turvapaikan, saavat sen mahdollisimman nopeasti, ja he, jotka eivät sitä ansaitse, poistuvat Suomesta mahdollisimman nopeasti.

Nyt tosiaan olen huolissani laittomasti maassa oleskelevista — ja he ovat nimenomaan laittomasti maassa, he ovat saaneet kielteisen päätöksen, joka on lainvoimainen, he eivät ole paperittomia, vaan he ovat laittomasti — koska jos tämä joukko kasvaa kovin isoksi, ensinnäkin he ovat helppoja rikoksen uhreja, ihmiskaupan uhreja, ja toiseksi he ovat helppoja värväyksen kohteita järjestäytyneelle rikollisuudelle. Meillä on esimerkiksi Ruotsista karmivia esimerkkejä lähiöistä, joihin esimerkiksi pelastusviranomaiset eivät uskalla ilman poliisia mennä paikalle. Me emme saa sellaista tänne muodostaa.

Samoin meillä on tiettyjä riskitekijöitä olemassa koskien henkilöitä, jotka ovat olleet so-
taa käyvillä alueilla ja palanneet tänne. Heitä nimenomaan on seurattava, ja se on ihan ilahduttavaa, että supo sai lisämäärärahaa tähän toimintaan. Supohan on saanut tässä viime vuosina monta kertaa lisämäärärahaa, vaikka toki se kokonaismääräraha on hieman vähen-
tynyt, ja supon henkilöstömäärä on kyllä kasvanut noin 350:een. Näin pitääkin olla. Vielä kun tiedustelulaki — mielellään tällä hallituskaudella — saadaan läpi, niin saadaan työka-
lutkin tähän terrorismin torjuntaan. Näin pitää olla.

Arvoisa puhemies! Vielä muutama sana näistä poliisin resursseista. Se on hienoa, että tässä laskevassa trendissä poliisi on saanut hallitukselta lisärahoitusta 8,5 miljoonaa sekä jaostolta vielä lisää tiettyyn toimintaan, muun muassa lasten seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi netissä. Näin pitää olla.

Nämä tilastot ovat sikäli vähän harhaanjohtavia, että silloin parhaina aikoina, kun meil-
lä oli Suomessa 7 800 poliisia, hieman päälle, tähän laskettiin myös suojelupoliisin henki-
löstö mukaan eli noin 350, ja nythän meillä on 7 200, eli itse asiassa, jos vanhaa mate-

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

matiikkaa käyttää, meillä on 7 500 ja päälle. Eli vaikka tämä määrä on toki liian vähäinen, ei lasku ihan niin iso ole ollut, kun tässä on vähän tämä supon asema muuttunut, se on siirtynyt suoraan sisäministeriön alaisuuteen. Mutta se on tosiasia, että poliisi tarvitsee lisää resursseja, ja se on loistavaa, että nämä 200 nuorta poliisia saavat nyt jatkaa työssään ensi vuoden ajan. Se on välttämätöntä. Mutta rahalla ei tosiaan saa enempää, koska vaikka olisi enemmän rahaa, meillä ei ole työttömiä poliiseja juuri lainkaan. Mutta se on tärkeää, että koulutusmääriä nostetaan. Tänä vuonna tosiaan valmistuu noin 50 uutta poliisia, mutta jatkossa koulutusmäärät kasvavat siihen 400:aan per vuosi. Niin pitää olla.

Samoin Rajavartioston toiminta pitää turvata näinä hybridiuhkan aikoina ja muistaa se tärkeä työ, mitä Rajavartiosto tekee.

Tähän lopuksi vielä sanoisin, että se, mikä on ollut haaste poliisihallinnossa — minä olen ollut siellä kolmisenkymmentä vuotta ja tiedän, että se on haaste aina, myös kaikilla oikeusviranomaisilla — on lyhytjänteisyys rahoituksessa. Tuo parlamentaarinen työryhmä viime kaudella koetti saada aikaan pitkäjänteisyyttä, että mentäisiin edes yksi hallituskausi niin, että tiedettäisiin, paljonko sitä rahaa on käytössä, puhutaan nyt sitten turvallisuus- tai oikeusviranomaisista. Samoin pitää olla semmoinen putkiajattelu: ajatellaan hätäkeskusilmoituksesta aina sinne vankeinhoitoon asti, Rikosseuraamusvirastoon asti. Sen rahoituksen pitää olla tasapuolinen kaikille, niin että se putki toimii eikä suma jää mihinkään seisomaan. Tässä on ministerillä varmaan ensi keväänä vielä töitä aika paljon, että saa tällöisen ikuisuusongelman ratkaistuksi, mutta luotan täysin ministeriin ja uskon, että hän tämänkin ratkaisee. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Yleiskeskustelu tästä pääluokasta keskeytetään.

Yleiskeskustelu keskeytettiin kello 18.30.

Yleiskeskustelua jatkettiin kello 20.12.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt jatketaan aiemmin tänään keskeytettyä yleiskeskustelua sisäministeriön pääluokasta 26.

20.12 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Valtiovarainvaliokunta lisää nettirikollisuuden torjuntaan 500 000 euroa, ja osa siitä menee seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn ja nettikiusaamisen ja -huijausten torjuntaan. Se, mikä tässä on taustalla, koskee useampaa hallinnonala. Jotenkin tulkitseen niin, että tällöinen vihapuhe, kärkeä keskustelu, tahallinen provosointi, on lisääntynyt. Mistä se johtuu? Yhtenä syynä, oletan, saattaa olla empatiakyvyn puute, väheneminen, emme pysty myötäelämään toisten tunteita. Se on taas tiukasti yhteydessä siihen, kuinka paljon me luemme ja kuinka paljon lapset lukevat ja kuinka hyvin he osaavat omaa äidinkieltään. Vastuuta tässä ei voi kaataa pelkästään yhteiskunnalle, vastuu on myös vanhemmilla, perheillä ja huoltajilla.

20.14 Anne Louhelainen ps: Arvoisa puhemies! Hallitus panostaa turvallisuuteen. Poliisin merkitys turvallisuustoimijana ja turvallisuuden tuojana on sisäisen turvallisuuden kes-

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

kiössä. Hallitus vastaa haastavaan turvallisuustilanteeseen lisäämällä poliisin resursseja. Poliisitoimen toimintamenoihin esitettiin talousarvioesityksessä 8,5 miljoonan euron lisärahoitusta. Tällä rahoituksella on mahdollista jatkaa 200 poliisin määräaikaisuutta myös vuodenvaihteen jälkeen. Huoli poliisien jaksamisesta on silti suuri. Poliisin resurssit suhteessa työmäärään eivät ole kestäväällä pohjalla. Valtiovarainvaliokunta viittasikin sisäisen turvallisuuden selontekoon antamaansa lausuntoon, jossa se oli huolissaan siitä, että poliisien määrä on jo nyt pienin koko EU:ssa asukaslukuun suhteutettuna. Siksi valtiovarainvaliokunta pitääkin keskeisenä asiana uusien poliisien saatavuuden turvaamisen tulevana vuosina. Tämän varmistamiseksi esitykseen sisältyy lisämääräraha Poliisiammattikorkeakouluun sisään otettavien opiskelijoiden määrän nostamiseksi 400 opiskelijaan.

20.15 Matti Semi vas: Arvoisa puhemies! Tällä sisäministeriön hallinnonalalla kiinnittäisin huomiota erityisesti sisäiseen turvallisuuteen ja harmaan talouden torjuntaan. Sisäisen turvallisuuden tilanteessa korostuu vieläkin viime vuoden puolella tapahtunut laaja turva-
paikanhakijoiden määrän kasvu. Toisaalta hallituksen talouden säästötavoitteet koko kehyskaudelle eivät lupaa hyvää.

Poliisien määrän supistaminen kummittelee kehyksessä vuodesta toiseen. Se, että poliisi sai mahdollisuuden palkata määräaikaisia poliiseja uudelleen ensi vuodelle, on hyvä asia — siitä kiitokset ministeri Risikolle. Käytännössä poliisitoiminnan osalta ollaan aika tavalla äärirajoilla. Kun vertaa vuoden 2010 lukuihin, on poliisien määrä pudonnut yli 500 poliisilla. Lisäksi valmistuvien poliisien määrä on huomattavasti pienempi kuin eläkkeelle siirtyvien määrä. Tosin tähän nyt yritetään ponnistella parannusta.

Kansalaisille tehtävässä palvelutyössä, kuten rikostenselvitystyössä, näkyy jo selvästi tämä poliisien määrän vähentyminen. Poliisi on joutunut priorisoimaan rikostutkinnan kohteita niin, että osa tutkintapyyntöistä jää selvittämättä. Tämä syö osaltaan kansalaisten luottamusta poliisiin — asia, joka on suomalaisten mielestä ollut erittäin korkealla tasolla pitkän aikaa. Lisäksi viestiä on tullut poliisien työturvallisuustilanteen muuttumisesta. Harvaan asutuilla alueilla tukipartioiden puute on jo nyt aiheuttanut erittäin paljon riskitilanteita.

Samankaltainen tilanne on Häätäkeskuksen osalta. Henkilöstömäärän vähentyminen on ollut tälläkin sektorilla voimakasta. Talousarvioesityksessä henkilöstömäärän tavoitteeksi on asetettu 541 työntekijää, kun sen pitäisi sisäisen turvallisuuden selonteon mukaan olla vähintään 600—630. Lisäksi henkilöstön sairastelu on merkittävän suurta, mikä kertoo työn ylikuormituksesta.

Arvoisa puhemies! Me vasemmistoliitossa olemme kiinnittäneet huomiota harmaan talouden tutkinnan tarpeellisuuteen. Harmaa talous ja kaikenlainen talousrikollisuus aiheuttavat suuren laskun julkiselle taloudelle. Harmaan talouden on eri selvityksissä arvioitu vastaavan 5—14:ää prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta. Siitä aiheutuva verovaje on merkittävä. Harmaan talouden torjunta on tuonut valtiolle tuloja moninkertaisesti siihen panostettuihin voimavaroihin nähden, mutta nyt nämä panostukset ovat laskemaan päin. Onneksi ministeri Risikko on palauttanut rahaa harmaan talouden tutkintaan. Tosin me vasemmistoliitossa olemme sitä mieltä, että satsaus siihen olisi saanut olla suurempi, koska sitä 5 miljoonan lisärahoitusta leikkaa automaattisen liikenteenvalvonnan tehostaminen. Lisäksi on huomioitava, että valtaosa harmaan talouden torjunnan resursseista tulee poliisin perusrahoituksesta, jota ollaan myös tulevana vuosina merkittävästi leikkaamassa.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Sitten raskaan liikenteen valvonnan osalta kaipaamme edelleenkin liikkuvan poliisin ammattitaidon omaavia raskaan liikenteen valvojia. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi kuljettajien ajo- ja lepoaikapiirturien tarkastaminen, ylikuormien tarkastaminen ja sen tarkastaminen, että tavarat on kiinnitetty oikeaoppisesti. Tällä hetkellä pakettiautoissa ja rekoissa täytyy olla liikennelupa, kuljetuslupa, kuljettajatodistus ja rahtikirja, ja ne on pysyttävä esittämään joko paperisina tai sähköisinä, jos poliisi tai Tulli sitä pyytää. Näillä säädöksillä on pyritty varmistamaan kuljetusten laillisuus. Nyt nämä säännökset poistuvat hallituksen esityksestä. Suomen teillä on ulkomaalaisia rekoja, joiden kunto ja kuormaus eivät vastaa suomalaisen lain vaatimuksia. Lisäksi kuljetusten valvonta on siirretty poliisilta ja Tullilta Trafille. Trafilla ei kuitenkaan ole riittäviä resursseja ja kokemusta tällaisesta valvonnasta. Raskaan liikenteen valvontaan tarvitaan erityisosaamista ja ammattilaisten taitoja. Erillisillä yksiköillä olisi paremmat mahdollisuudet valvoa kattavasti raskasta liikennettä sekä myös kabotaasiliikennettä. Erillinen yksikkö toisi lisää turvallisuutta liikenteeseen, ja sen avulla estettäisiin liikenteessä tapahtuvaa harmaata taloutta. Se takaisi myös suomalaisille liikenteenharjoittajille työpaikkoja.

20.20 Juha Pylväs kesk: Arvoisa puhemies! Hallitus on saanut valmiiksi kuluvaan vuoden aikana selonteon sisäisestä turvallisuudesta. Selonteko on käsittelyssä täällä eduskunnassa, ja siltä pohjalta on käynnistetty työ myös sisäisen turvallisuuden strategian valmistamiseksi. Strategiaa saamme toivottavasti käsitellä täällä eduskunnassa ensi vuoden aikana.

Sisäisen turvallisuuden tilanteen muuttuminen on hyvä tiedostaa. Aiemmat poliisitoimeen liittyvät merkittävät leikkaukset ja leikkaussuunnitelmat viime kuukausien tapahtumien valossa eivät näytäkään enää niin järkeviltä. Vakaa ja rauhallinen yhteiskuntamme on muuttunut epävarmemmaksi, ja turvattomuuden tunteen kasvua kokee entistä useampi yhteiskuntamme jäsen. Sisäisen turvallisuuden strategia on syytä valmistella poikkihallinnollisesti. Tässä on tärkeää huomioida sisäisen turvallisuuden kokonaisuus ja tulevat tarpeet. Kokonaisuuden tarkastelussa huomioidaan eri alueiden tarpeet, jotta saavutamme tavoitteemme Suomesta maailman turvallisimpana maana.

Hallitus on reagoinut sisäisen turvallisuuden muuttuneeseen tilanteeseen. Poliisitoimeen on osoitettu lisämäärärahaa 8,5 miljoonaa euroa. Tällä lisämäärärahalla voidaan jatkaa 200 poliisin määräaikaista työsuhdetta vuodenvaihteen jälkeen. Tällä lisäyksellä pystytään säilyttämään poliisien taso lähes tämän kuluvaan vuoden tasolla. Näillä lisäyksillä on yhteiskuntaan selkeä viesti turvallisuustason säilyttämisestä. Lisäksi valiokunta on lisännyt 500 000 euroa lasten seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn ja nettikiusaamisen ja nettihuijausten torjumiseen, molemmat erittäin tärkeitä asioita.

Yhteiskuntamme levottomuus näkyi muun muassa viime kesän Pyhäjoen mellakoissa. Laajalta alueelta poliisit tyhjennettiin turvaamaan mellakan rauhallista sujumista, ja muualla maakunnassa saivat lain rajapintaa kokeilevat puuhastella kaikessa rauhassa. Nyt rakennustoimet Pyhäjoen ydinvoimalan alueella ovat edenneet siihen pisteeseen, että työmaa-alue on aidattu ja alueelle on pääsy vain kulkuluvun omaaville. Näillä toimenpiteillä työrauha laillisella rakennustyömaalla on turvattu. Siksi alueellisesti meille Oulun eteläisen puolen asukkaille on arvokas valiokunnan mietinnön kirjaus Kalajoen ja Kemin merivartioasemien toiminnan turvaamisesta. Tähän Rajavartiolaitoksen momentille valiokunta on osoittanut 550 000 euron lisämäärärahan toiminnan turvaamiseksi. Kalajoen asemalla on tärkeä rooli alueen meriturvallisuuden varmistamiseksi, erityisesti Pyhäjoen ydinvoimalan rakennustyömaan ja tulevan toiminnan vuoksi. Viimekesäisten levottomuuksien

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

vuoksi aitaamattoman merialueen turvaamiseksi Rajavartiolaitoksen asema on merkittävä. Kemin teollisuusalueelle on edelleen tulossa lisää teollista toimintaa, ja olisikin hyväuskoista jättää suuri vientisatama ilman rajaturvallisuutta meren puolelta.

Rajavartiolaitoksen osalta on myös havaittava yhteiskuntamme muuttunut tilanne. Rauhallinen rajatilanne saattaa muuttua hyvin nopeasti ja yllättävässä paikassa. Näihin nähden aiempien vuosien rauhallinen suhtautuminen vakaaseen rajatilanteeseen onkin muuttunut radikaalisti. Näihin muutoksiin on myös tässä talousarviossa hallitus reagoinut valiokunnan tavoin, ja lisämäärärahaa sopeuttamistavoitteisiin onkin lisätty, toki vaatimattomasti mutta myönteisellä hengellä, 550 000 euron panoksella. Sisäisen turvallisuuden strategia-työn lopputulos toivottavasti nostaa rajatilanteen tarpeet selkeästi esiin, jotta taloussuunnitelmissa voidaan siihen paremmin sitten reagoida. Rajavartiolaitos on joutunut toimintaansa pitkään sopeuttamaan, ja nyt ollaan kipurajalla muuttuneeseen maailman turvallisuustilanteeseen nähden.

Turvallisuusviranomaisten resurssien suhteen olen huolissani. Tilanne pidemmällä aikavälillä on otettava haltuun tulevana keväänä, kun eduskunta hyväksyy mietinnön sisäisen turvallisuuden selonteosta. Hallituksen kehysvalmistelun yhteydessä hallituksen toivon osoittavan riittävät määrärahat poliisin ja muiden sisäisen turvallisuuden toimijoille toteuttaa sisäisen turvallisuuden strategiaa, jolla Suomi on hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti maailman turvallisin maa.

20.24 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Maahanmuutto on yksi keskeinen osa sisäministeriön hallinnonalaa. Keskitynkkin puheessani laittomasti maassa oleviin henkilöihin.

Arvoisa puhemies! Aattoiltana lahjapaperit rapisevat, mutta osa juhlii paperittomana. Viranomaisten mukaan paperiton-termi ei ole hyvä, koska se ei kuvaa toiminnan laittomuutta. Kuten tiedämme, ihminen ei ole laitton, mutta täällä oleskelu ilman asianmukaisia papereita on.

Näin joulun läheisyydessä on myös aika osoittaa tukea sitä tarvitseville. Yksi esimerkki on vapaaehtoiseen paluuseen saatava tuki. Vapaaehtoinen paluu on laittomasti maassa olevalle henkilölle ja myös koko yhteiskunnalle ehdottomasti paras ratkaisu. Sitä ei ole kirkon tiloissa armon aneleminen vaan elämän palauttaminen normaaliin päiväjärjestykseen. Jos oleskelulupaan ei ole ollut edellytyksiä, uskon, että oma rakas kotimaa, ystävät, perhe ja mahdollinen jälleenrakentaminen tuovat turvallisuutta, tukea ja työteliäisyyttä.

Haluan tässä yhteydessä tuoda esiin, että viranomaiset sekä kansainvälisen siirtolaisjärjestön IOMin Helsingin-osasto tukevat kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden vapaaehtoista paluuta kotimaahan. Pakkopalautus on viimeinen keino. Euroopassa yli 40 prosenttia laittomasti maassa tavatuista on kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneita turvapaikanhakijoita. Kun näitä päätöksiä nyt tulee aiempaa tiuhempaan tahtiin, kasvaa väistämättä laittomasti maassa oleskelevien määrä myös Suomessa, ja se voi vaarantaa yleisen turvallisuutemme.

Paljon on kuitenkin jo tehty. Tuoreen Suomen Kuvalehden mukaan maahanmuuttopoliitikassa on tapahtunut täyskäännös. Viime vuonna oleskelulupahakemuksista hyväksyttiin 85 prosenttia, tänä vuonna kielteisiä on 85 prosenttia. Kun samalla poliisi- ja rajaviranomaisiin kohdistuu leikkauksia, on tähän uuteen uhkaan varauduttava ennalta ehkäisevästi. Hallitus valmistelee toimenpidesuunnitelmaa laittoman maassa-oleskelun ehkäisyyn ja hallintaan.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Korkein hallinto-oikeus on vahvistanut Maahanmuuttoviraston linjan, jossa esimerkiksi Etelä-Irakiin voi paeta maan sisäisesti. Sen jälkeen kun tämä maan sisäisen paon mahdollisuus tuli korostetuksi Maahanmuuttoviraston linjauksissa viime keväänä, vain noin 17 prosenttia irakilaisista turvapaikanhakijoista on saanut myönteisen turvapaikkapäätöksen. Suomi ei siis voi olla se ensisijainen pakopaikka, jos maan sisälläkin on mahdollisuus hakea turvaa. Korkein hallinto-oikeus linjasi, että sisäinen pako on mahdollista terveille ja työkykyiselle miehelle, vaikkei hänellä ole alueella sukulais- tai tukiverkostoa. Edelleen mielivaltainen väkivalta ei yksin aiheuta kenelle tahansa Bagdadista tulevalle sellaista vaaraa, joka edellyttäisi toissijaisen suojelun myöntämistä. Myös Bagdadista tulevalle turvapaikanhakijalla on oltava henkilökohtaiset perusteet, jotta hänelle voitaisiin myöntää toisijaista suojelua. KHO:n ottama linja on selkeä ja tukee hallituksen maahanmuuttopolitiikkaa.

Arvoisa puhemies! Palautusten onnistumista edistetään jatkamalla neuvotteluja palautussopimusten laatimiseksi Afganistanin ohella myös Somalian ja Irakin kanssa — Afganistanin sopimus on jo solmittu. Sopimuksessa huomioidaan erityisesti mahdollisuus pakopalautuksiin, mutta, kuten todettua, viimeisenä keinona. Palautusten onnistumista turvataan eri tavoin myös täällä kotimaassa. Poliisi informoi maastapoistamispäätöksen tiedoksiannon yhteydessä vapaaehtoisen paluun mahdollisuudesta. Samalla varmistetaan, että myös muut viranomaiset ja järjestöt tarjoavat aktiivisesti vapaaehtoista paluuta tavatesaan luvottomasti maassa oleskelevia. Maahanmuuttovirasto valmistelee vapaaehtoisen paluun edistämiseksi aineistoa valtakunnalliseen käyttöön sekä viranomaisille että järjestöille.

Arvoisa puhemies! Suomi on onnistunut vapaaehtoisen paluun osalta paremmin kuin monet Euroopan maat. Yksistään tänä vuonna reippaasti yli tuhat irakilaista on palannut tämän vapaaehtoisen paluun ohjelman kautta kotimaahansa. Tätä voi pitää onnistumisena, ja tällä tiellä on syytä jatkaa.

20.30 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Tässä pääluokassa 26, sisäministeriön hallinnonalalla, lukee, että "maahanmuuton avulla voidaan ehkäistä mahdollista tulevaa työvoiman niukkuutta ja vahvistaa myös osaamispohjaa". Muistan, että 70-luvulla meille luvattiin työvoimapulaa, 80-luvulla luvattiin työvoimapulaa, 90-luvulla luvattiin työvoimapulaa ja 2000-luvulla on luvattu työvoimapulaa. Meille on aina tullut joko työttömyyttä tai suurtyöttömyys.

Sitten toinen asia, tämä, että "vahvistaa osaamispohjaa". Meissä suomalaisissa on valtava henkinen pääoma. Ihmettelenkin sitä, miksi emme paremmin ole saaneet sitä kertautumaan vientinä ja yritystoimintana. Siihen meidän tulisikin panostaa enemmän, että me saisimme sen henkisen pääoman maksimaalisesti käyttöön, eikä ihmisten haalimiseen tänne elämään suomalaisen sosiaaliturvan varaan.

Tämä jatkuu, että "monilla toimialoilla maahanmuutolla on jo huomattava merkitys työvoiman saatavuuden kannalta". No, tämä on ihan totta. Täällä etelässä Viron miehet aika paljon näitä rakennushommia vievät, mutta se maksaa meille sen, että suomalainen rakennusmies on sitten samaan aikaan työttömänä.

Itse lähdin aikoinaan politiikkaan sen takia, että me voisimme välttää ne virheet, mitä muut Euroopan maat ovat tehneet. Tämä islamistinen humanitaarinen maahanmuutto on käytännössä osoittautunut sellaiseksi, että se ei ole onnistunut toivotulla tavalla. Brexit-asiassa kamelin selän katkaisi maahanmuutto, ja Britannia onkin ilmoittanut, että he ovat

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

valmiita jopa tyytymään vähän huonompiin kauppasopimuksiin, jos he varmasti saavat päättää maahanmuutosta enemmän itse. Unkari käännättää turvapaikanhakijoita rajalla, eikä siitä ole mitään kauppapakotteita tai muitakaan sanktioita EU:sta tullut.

Itse esitin 2015 syksyllä, että olisimme käännättäneet turvapaikanhakijat rajalla. Näin olisimme saaneet säästöjä satoja miljoonia, yli tuhat miljoonaa olisimme saaneet rahaa säästettyä. Vain noin yksi kolmasosa turvapaikan edes saa, ja kuinka paljon maksaa se, että me käsittelemme täällä sellaisia turvapaikkahakemuksia, jotka eivät kuitenkaan johda myönteiseen päätökseen? Lisäksi tällainen hallitsematon humanitaarinen maahanmuutto vie sekä rahat että turvallisuuden. Ja näitä terroristijoukkomurhaajia me täällä sitten elätämme, koska emme itse yhtään rajalla valitse, keitä tänne Suomeen tulee. Me vain otamme vastaan ja jälkikäteen tutkimme, keitä tänne on tullut. Lisäksi ovat erittäin kalliit nämä oikeudenhoitokulut, kun he valittavat hallinto-oikeuteen kielteisestä päätöksestä ja sitten vielä korkeimpaan oikeuteen. Tämä edustaja Simon Elon ehdotus siitä, että vietäisiin pois edes se valitusoikeus sinne korkeimpaan oikeuteen, toisi jo paljon säästöjä.

Perussuomalaiset ovat koko ajan kiristäneet maahanmuuttopolitiikkaa, ja minua henkilökohtaisesti ihan kauhistuttaa sellainen ajatus, jos perussuomalaiset eivät olisi olleet hallituksessa. Jos siellä olisivat olleet nämä muut puolueet, jotka kannattavat tätä liberaalia ja rajatonta maahanmuuttopolitiikkaa, niin kuinka paljon lisää meille olisi tullut? En edes lähde arvaamaan.

Tämä muutos on ihan selkeä. Ensin tuli brexit, ja nyt esimerkiksi Ranskassa ei enää edes pääse presidentiksi, jos ei ole konservatiivi ja mamukriittinen: Fillon ja Le Pen ovat molemmat mamukriittisiä ja konservatiiveja. Tämä käännös on tapahtunut, koska positiivisuus on hyvä asia mutta liika sinisilmäisyys johtaa tuhoon. Me olemme tuomassa tähän nyt sitä järkeä, ja Euroopasta on tulossa se järkevä suuntaus, ja toivon, että mekin saisimme tämän asian hallintaan mahdollisimman pian.

20.35 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Jos olenkin moniin hallituksen toimiin tyytyväinen, niin siihen on mahdotonta olla tyytyväinen, mikä on hallituksen panostus näiden maahanmuuton kustannusten vähentämiseen. Olen nyt jo kahdelta sisäministeriltä peräjälkeen kysynyt vastauksia siihen, mitä hallitus aikoo tehdä turvapaikanhakijoiden tuottamien yksikkökustannusten säästämiseksi eli — selkeämmin sanottuna — miten päivä vastaanottokeskuksessa saadaan painettua halvemmaksi.

Tässä puhutaan satojen miljoonien menoerästä, josta jo murto-osankin leikkaaminen mahdollistaisi monen vähäosaisia haittaavan säästön perumisen. Tai voisimme vaikka perua suunnitellun moottoripyöräveron sellaisella säästöllä hyvin helposti.

Tähän yksinkertaiseen kysymykseen kuitenkin ei ole vastausta saatu. Miten tämä pitäisi tulkita? Eikö näitä säästöjä ole edes haluttu hakea? Miten näin voi olla, kun kaikesta muustakin leikataan?

Turvapaikkabisnekseltä tulee voida viedä pois liiat voitot. On myös selvä vetovoimatekijöiden vähennys, kun vastaanottokeskuksessa oleskelu ei olekaan verrattavissa hotellissa täysihoidolla majailuun.

20.36 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Mainitsin jo eilisessä budjetin yleiskeskustelussa, että yksi merkittävä syy valtion ensi vuoden budjetin alijäämään ovat maahanmuuton sadoilla miljoonilla euroilla normaalivuosiin verrattuna kohonneet kustannukset. Hallituk-

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

sen tuleekin ehdottomasti panostaa huomattavasti aiempaa määrätietoisemmin maahanmuutto- ja turvapaikkapoliittisten ohjelmiensa toteuttamiseen.

Viime vuonna Suomeen tuli yli 32 000 turvapaikanhakijaa, tänä vuonna arviolta noin 6 000 hakijaa. Määrä on silti edelleen selvästi normaalivuotia korkeampi, ja se johtuu pitkälti alkuvuonna Venäjältä saapuneista hakijoista. Nythän tilanne on tasaantunut siitä.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä on pidetty tarpeellisena turvapaikkahakemuskäsittelyn nopeuttamista, ja muun muassa hallinto-oikeuksien prosesseja tehostamalla lainsäädännön keinoin näin on jo tehtykin. Keskeistä on kuitenkin varmistaa päätösten laatu, jotta hakijoille ei tulla myöntämään myönteisiä päätöksiä varmuuden vuoksi liukuhihnatyönä, kuten syksyn 2015 paniikitunnelmissa näyttää käyneen. Linja näyttääkin kiristyneen tänä vuonna selvästi.

Arvoisa puhemies! Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottomenoihin on varattu noin 280 miljoonaa euroa ensi vuodelle. Tänä vuonna kustannukset ovat olleet peräti 632 miljoonaa euroa. Vastaanottokeskuksia onkin nyt suljettu merkittävästi, ja jäljellä olevien keskusten käytön on oltava tehokasta. Ja vaikka tämä aleneva kustannuskehitys on positiivinen asia, niin on muistettava, että osa kuluista siirtyy muun muassa kuntien maksettaviksi oleskeluluvan saaneiden asetuttua kuntien asukkaiksi.

Arvoisa puhemies! Vielä lopuksi: Ministeri Risikko otti esille sen, että lainvoimaisen kielteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat tulee poistaa tehokkaasti maasta. Ministeri näyttääkin kehittyvän virkansa hoitamisessa oikeaan suuntaan.

20.38 Anne Louhelainen ps: Arvoisa puhemies! Suomella on 1 300 kilometriä yhteistä rajaa Venäjän kanssa, joten erinomainen esitys on tehostaa itärajan valvontaa palkkaamalla 80 uutta rajavartijaa. Myös vapaaehtoinen maanpuolustustyö saa 404 000 euron lisäpanostuksen. Tällä lisäpanostuksella on mahdollista tukea laajaa kirjoa erityyppistä Suomen maanpuolustukseen liittyvää kansalaistoimintaa.

Arvoisa puhemies! Kyberrikollisuus on moninkertaistunut, ja tällä hetkellä valitettavan moni näistä rikoksista jää selvittämättä. Valtiovarainvaliokunta onkin mietinnössään kiinnittänyt erityistä huomiota myös kyberrikollisuuteen ja osoittanut 500 000 euron lisärahoituksen nettirikollisuuden torjuntaan. Tämä on erittäin hyvä päätös. Rahaa osoitetaan muun muassa kahteen erittäin tärkeään asiaan: netissä tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn sekä nettikiusaamisen ja nettihuijausten torjuntaan sekä selvittämiseen.

Arvoisa puhemies! Hätäkeskuslaitoksen toimintamenoiksi esitetään noin 50:tä miljoonaa euroa. Hätäkeskuslaitos vastaa ihmisten, omaisuuden ja ympäristön turvallisuuteen liittyviin hätäilmoituksiin ja välittää ne edelleen auttavalle viranomaiselle. Hätäkeskustoiminta vaikuttaa koko auttamisketjuun ja on yksi keskeinen tekijä yhteiskunnan kriisitilanteista selviytymisessä. Kannatan valtiovarainvaliokunnan esittämää 200 000 euron määrärahalisäystä Hätäkeskuslaitoksen toimintamenoihin.

20.40 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Olen tyytyväinen valtiovarainvaliokunnan täydentävän talousarvioesityksen korotuksiin poliisin määrärahoihin. Nämä korotukset mahdollistavat 200 poliisin määräraikaisuuden jatkon sekä sen, että käytännössä kaikki poliisit työllistetään eikä poliisien määrä laahaa enää perässä niukkojen määrärahojen takia. Näinä monien uhkien ja rauhottomuuksien aikoina tästä voi olla erittäin tyytyväinen.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

Arvoisa puhemies! Kun tuleva vuosi on turvattu, jatkossa keskeistä onkin poliisien saatavuuden turvaaminen tuleville vuosille. Saatavuuden varmistamiseksi talousarvioesitykseen sisältyykin lisämääräraha Poliisiammattikorkeakouluun sisään ottavien opiskelijoiden määrän nostamiseksi 400 opiskelijaan. Tämä sisäänottomäärän nostaminen mahdollistaa sisäisen turvallisuuden selonteon mukaisen 7 000 poliisin vähimmäistason säilyttämisen tulevina vuosina.

Arvoisa puhemies! Minä kannatan poliisien resurssien turvaamista, ja näillä talousarvioesityksillä tehdään niin.

20.41 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Haluan vielä korostaa sitä Suomen Kuvalehden merkittävää artikkelia, jossa tosiaan todettiin tämä turvapaikkapolitiikan täyskäännös: viime vuonna 85 prosenttia hyväksyttyjä oleskelulupia, tänä vuonna hylätty 85 prosenttia hakemuksista. Ja sitaatti tästä Suomen Kuvalehdestä: "Sen jälkeen, kun Maahanmuuttovirasto tulkitsi keväällä, että Irakiin voi turvallisesti palata, vain noin 17 prosenttia irakilaisista hakijoista on saanut luvan jäädä Suomeen. Linja poikkeaa merkittävästi muiden EU-maiden päätöksistä. EU-maissa keskimäärin 59 prosenttia irakilaisista on saanut turvapaikan tai oleskeluluvan, Ruotsissa myönteisen päätöksen on saanut 45 ja Saksassa 71,5 prosenttia irakilaisista" — Suomessa siis 17 prosenttia tämän kevään jälkeen. Seuraavan kerran, kun yksikin äänestäjä tulee minulle turuilla ja toreilla sanomaan, että tämä hallitus ei ole kirstänyt turvapaikkapolitiikkaa, ohjaan hänet tuoreimman Suomen Kuvalehden pariin — sen enempää lehteä mainostamatta.

Toinen asia, minkä haluan nostaa esiin, on edustaja Heinosen mainitsemat niin sanotut vierastaistelijat — tosin vierastan itse hyvin paljon tätä vierastaistelija-sanaa, kyllähän kyse on ihan kansanomaisesti sanottuna terroristeista — eli Suomeen palaavat terroristit. Kun ajattelee näitä ihmisiä, niin pidän hieman erikoisena sitä sisäministeriön ajatusta, ehkä tällaista yleistä ajattelutapaa Euroopassa, että nämä henkilöt voitaisiin jotenkin käännyttää takaisin. Uskallan väittää, että on harvassa ne tapaukset, jotka voidaan käännyttää takaisin. Jos on tälle ääri-islamistiselle tielle lähtenyt, hylännyt kaikki meidän länsimaisen demokratian arvot ja, voi sanoa, perusinhimillisyyden, niin on hyvin vaikea nähdä, miten tällainen henkilö voitaisiin enää käännyttää takaisin. Toivon todella, että näitä tapauksia on ja heitä voidaan auttaa, mutta uskon valitettavasti, että aika vähissä nämä henkilöt ovat.

20.43 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Vielä hieman kitkerän palautteen jälkeen täytyy antaa ministerille pieni kiitoksen sana siinä kohtaa, kun se kiitos on ansaittu. Eli Rajavartiolaitoksen säästöt uhkasivat muuttaa Imatran ja muutamien muidenkin kansainvälisten raja-asemien aukioloaikaa pois ympärivuorokautisesta, siten että ne raja-asemat olisivat olleet yöllä kiinni. Säästö tästä olisi ollut hyvin pieni, suuruusluokkaa kymmeniä- ja enintään satojatuhansia, mutta vahinko elinkeinoelämälle olisi ollut hyvin suuri. Tätä valmistelleiden virkamiesten asenne osoitti kummallista ylimielisyyttä: puhuttiin, että rajan yli haetaan viinaa ja bensaa, ymmärtämättä, mikä merkitys sillä rajayhteydellä on liike-elämälle ja miten suuri päätös sen rajan aukioloajan muuttaminen on, koska se vaikuttaa myös Venäjän puolella. Onneksi ministeri Risikko kuitenkin paikallisia tahoja ja kansanedustajia yli puoluerajojen kuunneltuaan ilmoitti, että nämä säästöt tullaan perumaan.

20.44 Anne Louhelainen ps: Arvoisa puhemies! Maahanmuutto ja sen kustannukset puhuttavat suomalaisia edelleen. Alkuvuodesta julkaistun IMF:n tekemän selvityksen mu-

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

kaan Suomelle koituu kuluvana vuonna kolmanneksi suurimmat kustannukset, kun pakolaiskriisin kustannukset suhteutetaan bruttokansantuotteeseen. Suomen edelle tässä selvityksessä menivät vain Ruotsi ja Tanska. Nykyinen hallitus onkin siis varsin hyvästä syystä työskennellyt aktiivisesti maahanmuuton kustannusten pienentämiseksi. Nyt käsittelyssä olevassa talousarvioesityksessä on osoitettu muun muassa maahanmuuttoon liittyvään tiedotustoimintaan 250 000 euroa. Faktoihin pohjautuvalla, tehostetulla tiedottamisella voidaan todistetusti vähentää Suomeen perusteettomasti hakeutuvien turvapaikanhakijoiden määrää.

Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä asia on myös, että meillä on nyt valtakunnallinen vastaanottojärjestelmän valvontaohjelma, jonka avulla voidaan tehostaa vastaanottokeskusten taloudellista ohjausta. Talousarvioesityksessä on esitetty 5,8 miljoonan euron määräraha vapaaehtoisten palautusten rahoittamiseen. Vapaaehtoisten palautusten järjestäminen ja niiden onnistuminen on suorassa yhteydessä paperittomana eli laittomasti Suomeen jäävien määrään.

20.45 Juha Pylväs kesk: Arvoisa puhemies! Viime vuonna Suomeen saapui yhteensä noin 32 500 turvapaikanhakijaa — lähes kymmenkertainen määrä normaalivuosiin verrattuna. Tähän Suomi ei ollut varautunut. Tilanne saatiin hallintaan, kiitos hallituksen reippaiden toimintojen sekä hyvän viranomaisyhteistyön. Kuluvana vuonna Suomesta on hakenut turvapaikkaa noin 5 500 ihmistä. Ensi vuoden budjetissa ollaan varauduttu 10 000 turvapaikanhakijaan. Näyttäisi siltä, että budjetoidut rahat riittäisivät. Tähän asti noin neljännes turvapaikkahakemuspäätöksistä on ollut kielteisiä. Ensi kevään aikana saadaan lainvoimaisia päätöksiä kielteisistä oleskelulupapäätöksistä. Riskinä on niin sanotusti paperittomien joukon muodostuminen, joista kukaan ei tiedä mitään ja jotka ovat alttiina ajautumaan rikolliseen toimintaan tai rikoksen uhriksi.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta vieraili Italian hotspoteissa syksyllä. Sisiliaan saapuu niin sanottua Välimeren reittiä valtava määrä pakolaisia Afrikan maista, lähinnä Saharan eteläpuolisilta alueilta. Tämä Libyasta alkava Välimeren reitti Italiaan on ihmisalakuljettajien hallussa. Tämä täysin rikollinen ja epäinhimillinen toiminta on saatava loppumaan kaikin käytettävissä olevin keinoin. Hallitus on keskustellut toimeenpanosuunnitelmasta kotouttaa myönteisen oleskelulupapäätöksen saaneita. On tärkeää saada kotouttamispolitiikkaan iso linja esimerkiksi kuntiin sijoittamisessa. Yhteiskuntamme ei kestä toisen, vieraan yhteiskunnan (Puhemies koputtaa) rakentumista omamme sisään.

20.47 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Turvallisuus on valtion ydintehtävä. Poliisitoimien osalta painotetaan poliisin toimintavalmiutta, talousrikollisuutta ja harmaan talouden torjuntaa — erittäin hyvä asia.

Toinen hyvä asia on se, että tulee lisäystä määrärahaan: 245 000 euroa osoitetaan internetissä tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisyyn. Niin kuin sanoin, turvallisuus on valtion ydintehtäviä, jokainen seksuaalirikos on liikaa. Olen erittäin iloinen, että meidän hallitus tässäkin asiassa lähtee taas siitä, että lapsilla on oikeus koskemattomuuteen.

20.48 Anne Louhelainen ps: Arvoisa puhemies! Euroopan komissio on myöntänyt, että Euroopan turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan rakenteissa on merkittäviä heikkouksia, ja esittänyt jäsenmaille lainsäädäntöehdotuksia turvapaikkajärjestelmän tehostamiseksi.

Budjetin alikohta PTK 135/2016 vp

si. Niitä käsiteltiin myös eduskunnan valiokunnissa. Vihdoinkin Suomen kannaksi kirjattiin useita kriittisiä näkökulmia perussuomalaisten ansioista. Valtioneuvosto muun muassa suhtautuu varauksellisesti esityksiin, joilla pyrittäisiin luomaan jäsenvaltioita sitovia pysyviä turvapaikanhakijoiden sisäisten siirtojen järjestelyjä. Ehdottoman tärkeää on jatkossakin voida kansallisesti päättää uudelleen sijoitettavien henkilöiden määrästä. Turvapaikkajärjestelmän uudistamisen tavoitteena tulee olla perusteettomien turvapaikkahakemusten väheneminen ja se, että menettelyt kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden maasta poistamiseen tehostuvat. Kehitettäessä Dublin-järjestelmää jäsenmailla pitää olla velvoitteita ja kannustimia hallita maahantulijoiden virtaa siirtämättä painetta muille jäsenmaille.

Arvoisa puhemies! Täysin kestämaton oli myös komission ehdotus laajentaa perheenjäsenen määritelmää. Ehdotuksen mukaan siihen lisättäisiin perhesuhteet, jotka olisi muodostettu lähtömaasta poistumisen jälkeen mutta ennen jäsenvaltioon saapumista. Suomen kannaksi linjattiin kielteinen suhtautuminen perheenjäsenen määritelmän laajentamiseen. On täysin selvää, että sillä olisi ollut kustannuksia lisäävä vaikutus. Niin ikään Suomen kantaan kirjattiin kielteinen suhtautuminen komission ehdotukseen laajentaa hakijan oikeutta saada ilmaista oikeusapua koskemaan koko turvapaikkaprosessia.

20.50 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Ensi vuodelle on sen mukaan budjetti tehty, että tulisi 10 000 turvapaikanhakijaa. Tämä on varmaan tällä haavaa ihan realistinen käsitys sillä tiellä, mikä meillä on.

Mutta vähän tuntuu, että Suomessa on ollut ilmassa sellaista ajatusta, että tavallaan nyt tämä tilanne on ohi ja nyt alettaisiin jäähdyttelemään. Se ei kuitenkaan valitettavasti pidä paikkaansa. EU:n viimeisimmän maahanmuuttoraportin mukaan lokakuun aikana Italiaan saapui 13,5 prosenttia enemmän turvapaikanhakijoita keskeisen Välimeren reitiltä kuin vastaavaan aikaan viime vuonna, ja tiedämme, millaiset määrät viime vuonna kokonaisuudessaan tuli Eurooppaan, yli miljoona henkeä. 26. syyskuuta jälkeen Italiaan on tullut yli 30 000 henkeä, tosiaan lokakuussa 13,5 prosenttia enemmän kuin silloin vuosi sitten vastaavaan aikaan. Tämähän tarkoittaa tietysti sitä, että kun nämä henkilöt tulevat sinne, niin kestää vähintäänkin viikkoja ennen kuin sitten pääsevät tänne Pohjois-Eurooppaan asti, ja se tarkoittaa tietysti sitä, että lähdetään, minun mielestäni, realistisesti 10 000 turvapaikanhakijasta, mutta ei pidä olla myöskään järin yllättynyt, jos syystä tai toisesta tämä aalto ensi vuonna, kun säät Välimerellä lämpenevät taas, lähtisi uuteen nousuun. Ne samat tekijät kuin aikaisemminkin, jotka ihmisiä ajavat, ovat yhä voimassa maailmanpoliittisesti Lähi-idässä eli konfliktit ja köyhyys.

Tässä suhteessa on myös syytä muistuttaa, kun otetaan esille Syyrian konflikti, joka on totta kai valitettava tilanne siellä, että Suomeen on kuitenkin tullut hyvin vähän syyrialaisia — suurin osa Suomeen tulijoista oli irakilaisia, ja väittäisin, että siellä monilla alueilla ei suoranaista konfliktia tällä hetkellä ole. Eli hyvin paljon riippuu maasta, keitä henkilöitä tulee.

Suomen tapauksessa lähdetään 10 000:sta mutta varaudutaan siihen, henkisesti vähintäänkin, että enemmänkin saattaa tulla.

Yleiskeskustelu päättyi ja pääluokan käsittely keskeytettiin.